

5087

1888

0

113
ՀԱՅԿԱՅԻՆ

ՀԱՅԿԱՅԻՆ
ՀԱՅԿԱՅԻՆ

34644-4.1.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Տօմար Հայոց և չորս եղանակք	1
Շարժական տօնք Հայոց	2
Շարժական տօնք Յունաց	
և Ռուսաց	3
Շարժ. տօնք Լատինացւոց	4—5
Համառօտագրութիւն	6
Օրհնանք Տէր, բանաստեղծութիւն	7—10
Յաւարմունք արեւու և լուսնի	10
Օրացոյց Հայոց, Ռուսաց, Լատինացւոց, Տաճկաց և Հրէից	11—60
Մսեր Մագիստրոս Մսերեանց, կենսագրութիւն հանդերձ վիմատիպ կենդանագրովն	61—89
Յուցակ վաճառելի գրոց	90—111
Ծանուցումն	112—113
Վարկոր գիտելիք	— 114
Եկեղեցական տեսչութիւն	
Ազգիս Հայոց 1) Ի Ռուսաստան	115—126
2) Ի Տաճկաստան	126—127
3) Ի Պարսկաստան	— 128

2(059) — 1 —
0-83

Ի ՔՄԻ 1888 ՆԱԽԸ

ԱԶԳԻՍ ՀԱՅՈՑ

ՌԵԼԷ—ՌԵԼԸ

Գիր տարւոյն է ՓԻ
Եօթներեակն ԵԶ
Վերադերն 27
Իննետասներեակն 6
Ցանուկերն Չուկն.
Բուն ձայնն Պ, ԲՅ, ԳՅ, ԴՅ
աջակողմեան դասուն են
սկսեալ Ի Բուն Բարեկենդանէ :

2ՈՐՍ ԵՂԱՆԱԿ.

ԳՆՐՈՒՆՆ — անձրեային.
Ա Մ Ա Ռ Ն — բարեխառն.
Ա Հ Ո Ւ Ն Ն — փոփոխական.
2 Մ Ե Ռ Ն — ցրտային.

ՀԱՐԺԱԿԱՆ ՏՕՆԻՔ

և միջոցք նոցին.

Օր Ծն. և Յայտնութեան. ԴԶ.	
Միջոց ուտիք աւուրք . . .	40
Աւաջաւորաց բրկ. ի փեար. 14	
Բուն բարեկ. ի մարտի. . .	6
ՁԱՑԻԿ, յապրիլի . . .	24
ԵՐԵՒՄԱՆ ԽԱԶ, ի մայիսի 22	
ՀԱՄԱՐԱՐԶՈՒՄՆ, ի յնիսի 2	
ՀՈԳԵԳԱԼՈՒՍՑ, ի յնիսի 12	
Ս. ԳՐԻԳՈՐԻ ԲԱՐԵԿ. ի յու. 3	
ՎԱՐԻԱՎԱՌ, ի յուլիսի 31	
Միջոց ուտիք շարաթք պէ. 2	
ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ, յոգ. 14	
Միջոց շարաթք պազօք . . .	4
ԽԱԶՎԵՐԱՑ, ի սեպտ. . .	11
Ս. ԳԵՈՐԳԻՍ ԲՐԿ., ի սեպ. 18	
Միջոց ուտիք շարաթք . . .	8
ԳԻՒՑ ԽԱԶ, ի հոկտ. . .	23
ՅԻՆԱԿԱՅ ԲԱՐԵԿ., ի նոյ. 20	
Ս. ՅԱԿՈԲԻ ԲՐԿ., ի դեկտ. 11	
Միջոց ուտիք աւուրք . . .	13
Օր բրեկ. Ծն. և Յայտն. ԵԶ	

ՀԱՅ ՅՈՒՆԱՑ և ՌՈՒՍԱՑ.

Ցարիքի ստեղծմանէն աշ-	
խարհի	7396
Շրջանն արև. (кругъ сол.).	4
„ լուսնի (кругъ лун.)	5
Եօթներեակն (вруцѣлѣто).	5
Ընդիկտինն (индигѣтѣ). . .	1
Ցարեգիրն (ключевая бук.) Я	
Վերադիրն (епакта). . .	23
Ծնունդ Յիսուսի (Рожд. Христова).	 Ուր.
Ուտեաց աւուրքն (мясо-ястія)	9 շարաթք և 3 օր.
Մակուր (мясопустѣ)	
ի փեար.	28
Բուն բարեկենդան (сыро-пустѣ) ի մարտի.	6
Չառիկ (Пасха Христова)	
յապրիլի	24
Ս. ԳԵՈՐԳ (Георгія) ի 23	
ապրիլի	ՇԼ.
Կիսապիստեկոստ (Преполовение) ի մայիսի . . .	18

17755-59

Յո՛ւ՛հ. ա՛՛ծընին (Іоанна
 Богослова) ի մայիսի 8, Կիր.
 Համբարձումն (Вознесение)
 ի յունիսի. 2
 Հոգեգալուստ (Пятиде-
 сятница) ի յունիսի . 12
 Բարեկենդան առաքելոց
 (Петровъ мясопустъ)
 ի յունիսի 19
 Պահճ առաքելոց (Петровъ
 постъ) 1 շաբ. և 2 օր.
 Պետրոս և Պողոս (Петра
 и Павла) ի 29 յուսի. ԴԶ.

ՀԱՅ ԼԱՏԻՆԱՅԻՆՆԵՐ.

Թուական 532 մեծի շրջ. 293
 Մարտիրոսագիրն (Lettre du
 Martyrologe) S
 Կիրակագիրն (Let. domin.) AG
 Շրջ. արևու (Cycle solaire) 21

Ընդդիպումն (Indiction) . 1
 Վերագիրն (Epacte) . . 17
 Շրջանն լուսնի, որ է Ու-
 կեթիւն (Nombre d'or
 ou cycle de 19 ans) . 8

70-րդ կիր. ի յուն. ԸՊԴ Ե. ԴՈՒ.
 Վարի 29
 Բուն բարեկ., ի փետր. 12
 Օր մոխրոց, ի փետրվարի. 15
 Աւագ լուսնն Լուսնի,
 ի մարտի. 27
 Զատիկ յապրիլի 1
 Համբարձումն ՔՍԻ, ի մայ. 10
 Հոգեգալուստ, ի մայիսի. 20
 Տօն խորհրդոյ Ս. Հաղոր-
 դութեան, ի մայիսի . 81
 Կիրակեք զկնի Հոգեգալ. 27
 Առաջին կիր. Գալստեան,
 ի դեկտեմբերի 2

*) Զարեհ Լուսինացի հե-
 թե-տ Եօթնիւթ յառաջի Կն-
 ղիւն.

ՀԱՄԱՌՈՏՈՒԹԻՒՆՔ

Յայմ.—Ըստ Յայմաւորաց.
Տօմ.—Ըստ Տօմարին մարդ.
Ռ. Յ.—Ռուսաց, Յունաց.
Լւ.—Լատինացեաց.
Ն.—Ըստ նոր տօմարին.
Լ.—Օր Լուսնի.
Յճ.—Յաճկաց.
Հր.—Հրէից.

ԵՐԵՒԱՆԻ ԼՈՒՍՆԻ.

● — Ծնունդ Լուսնի.
☾ — Աւազին քառորդ Լուսնի.
☉ — Լրուսն Լուսնի.
☾ — Վերջին քառորդ Լուսնի.

ՀԱՅԵՆՈՅԵՐԻ ՀԱՐԱԿԱՆԻ.

աձ—Աւազին ձայն.
ազ—Աւազին կողմ.
բձ—Երկրորդ ձայն.
բզ—Աւազ կողմ.
գձ—Երրորդ ձայն.
գզ—Վառ ձայն.
դձ—Չորրորդ ձայն.
դզ—Վերջ.

ՕՐՀՆԵԱՎՆ ՏԵՐ,

ՈՒՍՈ՛ՒՆՉ ԶԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆՍ ԳՈ.

Ժամագիրք.

Հանկ եմ աշխարհ իմ կըտրիճ ուղիք.
Ոչ գիտեմ օրէնք և ոչ հօր պարտիք,
Որ նոցա այնպէս մարգեմ ազգիս մէջ,
Որ որդունք չընեն, այլ խելօք մարդիկ.
Ինձ արդարութիւն՝ ուսո՛, օրհնեալ Տէր,
Որ նոցա կըրթեմ ճըմարտիո հայերու

Սովորումն, այո՛, անդուլ անձանձիր
Հայ աշխիկ՝ աղղայ ինձնից ուսում, գիր.
Բայց ես անզօր եմ ձիր, չնորհ, տաղանդ
Քո պէս լիւրի տալ նոցա աւանդ.
Ինձ արդարութիւն՝ ուսո՛, օրհնեալ Տէր,
Որ նոցա կըրթեմ բարեկիրթ հայերու

Զերթ ձագ թեկիս տակ առել են ծուար
Ծանօթ, անծանօթ, ազգական, եղբայր.
Բայց ես դեռ չուրիմ այն ձեռք կառավար,
Որ նոցա խաղաղ պահեմ հետ իրար.
Ինձ արդարութիւն՝ ուսո՛, օրհնեալ Տէր,
Որ նոցա կըրթեմ մարաւն հայերու

վատթար մոլուկները դերթ մը ապլ ամպիկ
Պաղ պաղ օտաներով իջան իմ տանիք,
Ցանեացս վերեւն դէպ իմ ընտանիք,
Ու բաժին տուին նոցա պիղծ չարիք.
Ինձ արդարութիւն՝ ուսո՞, օրհնեալ Տէր,
Որ նոցա կըրթեմ բարեպաշտ հայեր:

Դէպ մեր սուրբ ժամեր, դէպ իմ Ազգ անդօր
Չունիմ ըզգօն սիրտ, գործեր փառաւոր.
Չունիմ վառ բորբոք իմ մէջ այն հաւատ,
Որով շատ սըրբեր ելան Քո Դըրախտ.
Ինձ արդարութիւն՝ ուսո՞, օրհնեալ Տէր,
Որ արդար գործեր հանեմ Քո յեթեր:

Ապրումեմ ազատ, անկարգ անհաշիւ,
Ոչ գիտեմ հօր յարգ, ոչ ծերի պատիւ.
Ուր որ ոտք դըրի բարութեան փոխան,
Լարեցի այնտեղ չարութեան ոստայն.
Ինձ արդարութիւն ուսո՞, օրհնեալ Տէր,
Որ գործով ցոյց տամ, թէ եմ հայասեր:

Թէ շէն գիւղերում, թէ ձոր, յանապատ
Իմ կըտրիչ ձուքից կորան շատ անբաղդ.
Հորց քո սարերին, կապոյտ ծովերին,
Ի՞նչ չեմ ես գոհել իմ շար կըրքերին.
Ինձ արդարութիւն ուսո՞, օրհնեալ Տէր,
Որ ջինջ հայ անուն բերեմ քեզ նըւեր:

Դաւադ, քրտութեամբ մինչ ցըբանտ եւ մահ
Գերեւ եմ իզուր մարդիկ անխընայ.

Թէ իմ վատութիւն դաս հանել հանդէս,
Ինձ չար կըզըտնես, քան մատնիչն Յուդայ.
Ինձ արդարութիւն ուսո՞, օրհնեալ Տէր,
Որ ես էլ սիրեմ Քո պաշտած սուրբ սէր:

Կուրութիւն, նախանձ, անվերջ ծուլութիւն,
Մաշեցին իմ կեանք, քանդեցին իմ տուն,
Ես քանց այն թըռչուն՝ խեղճ եմ եւ թըռչաւ.
Որ չունի դադար եւ առատ պաշար.
Ինձ արդարութիւն՝ ուսո՞, օրհնեալ Տէր,
Որ ես էլ յարգեմ աշխատանք եւ սէր:

Այ իմ պաշտելի, այ ազնիւ հայեր,
Աստուած պինդ պահի ձեր կեանք ու արեւ.
Թէ որ միշտ այսպէս ձեր յանցանք եւ զիղջ,
Ձեր վատթար գործեր, ձեր հոգի եւ խիղճ
Բանաք անդադար Օրհնեալի առաջ
Ու ձեզ յօգնութիւն խնդրէք իւր սուրբ խաչ,
Կ'երգնում ձեր յարեւ, որ Օրհնեալն իւր յԱջ
Միշտ իւր եթերից կ'օրհնէ ձեր որդիք,
Ու նոքա կըլնեն ճըշմարիտ մարդիկ.
Կ'օրհնէ հայրաբար ձեր տըգէտ մանկտիք,
Ու նոքա կըլնեն բարեկիրթ մարդիկ.
Կ'օրհնէ գըթութեամբ ձեր ազգ, համազգիք
Ու նոքա կըլնեն միաբան մարդիկ.
Կ'օրհնէ մըշտապէս ձեր տուն, ընտանիք
Ու նոքա կըլնեն բարեպաշտ մարդիկ.
Կը լսէ ընդ միշտ ձեր խընդիր, մաղթանք
Ու անհետ կանէ ձեզնից տառապանք.

Պը տայ ձեզ երկար, երջանիկ օրեր
Ու դուք չէք լինել ապարաղտ հայեր,
Պը տընկէ ձեր մէջ սէր, արգարու թիւն
Ու դուք կուենաք ամբիծ հայ անուն
Ապա թէ կապրէք անարդարու թեամբ,
Ու դեռ կը գործէք չարիք ձեր ձեռամբ,
Ապա թէ անգիղջ կապրէք ընդունայն,
Ու կը վըրդովէք արգար Եհովայն, —
Են իսկ ձեր բաժինք չարիք ահաւոր,
Որպիսին կըրեց Անին փառաւոր:

ՍԱՀԱԿ Ա. ԳԵՈՐԳԵԱՆՆ

Ի Ս. ԷԼԻԱՅԻՆ.

ԽԱՆԱՐԱՐՈՒՆԲ.

Այս դարէ երեւոյթաւորային և
երկաւ լուսնային խաւարումէ պիտի
պարտահին. որոյ մէջ միայն, այսինքն
յաւելարի 16-ին պարտահին լուսնի բո-
լորումն խաւարումէ պիտի երևնայ
նաեւ Եւրոպայն Ռուսաստանի մէջ:

Ռոստովի մէջ իսկ 16-ին յաւելարի
գիշերումն ժամը 1-ին 20 բողբոյն, և
իջերկանայ ժամը 2-ին 48 բողբոյն:

31 օր.

- 13 1 Ուր. ԴԷ, Է օր պէջ. Ծննդ. 29
Ի ՎԱՂԱՆԻ. և Ե. Եւ
Ռ., որոյ և Գն Բարդի
հայրապետին. — Լու. Վեր-
նիայ խաւին. Յայսմ Բա-
ղդի 24. — Տօմ. Բաղդի
23. — Տճ. Ռեբեկ-Լ Արեւի
29. — Հր. Թեբեթի 30.

● — Տրտաւանչ հաղման.

- 14 2 Շբ. աճ, Դ օր պէջ. Ծննդ. 1
Ս. Բարդի հայրապետին
և Եղբօր նորին Գրեգորի
Նիւսապետին, Սեղեւստոր-
սի Հոռովայ հայրապե-
տին և Արայ Եփրեմի
խորին ասորայ. — Տճ.
Ջեմադի Էլիէլ — Հր. Սե-
բաթ.

Ն.	ՅՈՒՆԱԼԱՐ	Լ.
15	8 Կիր. աղ, Ի օր պհ. Ծն.	2
16	4 Բշ. ը, Գ օր պհ. Ծննդ.	3
17	5 Գշ. բղ, Ճրագալոյց Ծն. Է Մկրտուածեան ք. սի. — Նաւարդի Երեմիայի. — Ռ. Ճրագալոյց Յայրու- թեան. — Լա. Անդանի աւա- ղարդի.	4
18	6 Կ. Գշ. Գձ, ԾնոՒՆԻ Է ՄԿՐՏՈՒԹԻՒՆ ԲՐԻՍՏՈՒՍԻ. — Զբօհնի. — Ռ. Ա՞յայրու-թեան.	5
19	7 Կ. Բշ. Գղ, Բ օր Ծննդ. — Յիւրաւ Դեբեայ. — Ռ. Յո՛ւննաւ Կարողի.	6
20	8 Ուր. Գձ, Գ օր Ծննդ. — Յայամ. Արաց.	7
	Ծ — Սարահամի.	
21	9 Շբ. Գղ, Դ օր Ծննդ. — Տօմ. Արաց. — Լա. Աֆի- օի Կառնի.	8
22	10 Կ. Կիր. աձ, Ի օր Ծննդ.	9
23	11 Բշ. աղ, Գ օր Ծննդ. — Յու՛նի Կառնի. — Լա. Կառնի.	10
24	12 Գշ. ըձ, Ի օր Ծննդ.	11

Ն.	ՅՈՒՆԱԼԱՐ	Լ.
25	13 Դձ. բղ, Ը օր Ծննդ. Տօն աւուանակուածեան Տեառն.	12
26	14 Բշ. Գձ, Տօն ծննդեան Ս. Յովհաննու Կարապետին.	13
27	15 Ուր. Գղ, պահ. — Լա. Յո՛ւն. — Կառնի.	14
28	16 Շբ. Գձ, սրբոցն Պետրոսի Կարապետին, Վլասայ Կարապետին Է Աբխա- շոմայ սարկաւաղին. — Ռաբանի Կառնի. Կառնի՝ Կառնի. Կառնի. Կառնի Ռաբանի Կառնի. Կառնի 1 Կառնի Կառնի. 20 Կառնի Կառնի 2 Կառնի. 48 Կառնի.	15
	⊕ — Յար Է Կառնի.	
29	17 ⊕ Կիր. Գղ, Ա Գղնի Ծննդ. Ռ. Անդանի աւաղարդի. Կառնի. — Լա. Կառնի.	16
30	18 Բշ. աձ. Ս. Անուանի Կառնի. — Ռ. Անուանի Է Կառնի. Կառնի. Անուանի.	17

ՅՈՒՆԱՆԱՐ

- 31 19 ԳՆ. ահ. որբոցն թեողոսի 18
 թագաւորին և մանկանցն
 եփեառսի. — Ու. Մալուրայ
 եփեպոյսայն.
- 1 20 ԴՆ. բձ, պահք — Լտ. 19
 ՓԵՏՐԱՆԱՐ.
- 2 21 ԵՆ. բհ. Ս. Կիրակոսի և մօր 20
 նորա Յուդիայ. եւ Գոր.
 դիոսի, Պօղոսոսի և Գրի.
 դորիսի. — Լտ. Տիւրքի.
 աւել.
- 3 22 Ուր. դձ, պահք. — Լտ. 21
 Վալայ Եղ. Բի.
 (— Չիւնաբիւր հաղհան.
- 4 23 Շք. գհ. Ս. հայրապետա- 22
 ցըն՝ Աթանասի և Կիւրղի.
- 5 24 Ժ. Կիր. դձ, Բ. զհնի ծննդ. 23
 — Լտ. Աթալայ Կաւին.
- 6 25 ԲՆ. գհ. Սրբոցն Վահանայ 24
 գողթնացւոյն, Եւգինեայ
 Կուսին և հօր նորա Փի.
 լիպպոսի և մօրն Նիզոկեայ,
 և երկուք եղբարցն՝ Սեր.
 գեայ և Ապիստոնի, և եր.
 կուք ներքինեացն. — Ու.
 Գրիգորի ա՛յբանին. — Լտ.
 Դուրսիւայ Կաւին.

ՅՈՒՆԱՆԱՐ

- 7 26 ԳՆ. աձ, Ս. Տրիփոնի, Պար. 25
 աամայ և Ուոփրիոսի ճըդ.
 նաւորացն.
- 8 27 ԴՆ. ահ, պահք. 26
 9 28 ԵՆ. բձ. Ս. Եւգինեոսի, 27
 Մակարիոսի, Վաղերիոսի,
 Կանդիսոսի և Աւկիղաւայ
 — Ու. Եփրեմ Եւսեբիւս աւր.
- 10 29 Ուր. բհ, պահք. 28
 11 30 Շք. գձ. Ս. Գրիգորի ա՛յբա- 29
 րանին.
- 12 31 ⊕ Կիր. գհ, Գ. զհնի ծննդ. 30
 — Լտ. Բաւն Բաւնիւրան.
 ● — Չիւն և Գրիգորի.

29 ՕՐ.

- 13 1 Բշ. դժ. Ս. Վերաբանոցի
հոգիին և 45 լվ. և սըր-
բոց կուսանացն Յուսուխա-
նեայ, Եւփիմեայ և Բրիս-
տինեայ. — Ռ. Տրեքնի Վ.
— ՏՃ. Զեմալի Արեւ. —
ՀՐ. Արար.
- 14 2 Դշ. դժ. Ս. Աթանազի-
նեայ հոգիին և տասն աշա-
կերտացն և Հիսկ լվայիցն.
— Ռ. Տեւրեւրաւ-գ.
- 15 3 Դշ. աձ, պահք. — Ռ. Սի-
մեանի Զերեւանայ և Աւ-
նայի Ժորգի-հայն. —
Լա. Օր Դիւրայ.
- 16 4 Եշ. աճ. Ս. Նախահարցն՝
Ադամայ, Աբելի, Սեթայ,
Ենոքայ, Ենոքայ, Նոյի,

ՓԵՏՐՎԱՐ

- Մեղիսեղեկի, Արահա-
մու, Իսահակայ, Յակովբայ,
Յովսեփայ, Մովսեսի, Ա-
հարոնի, Եղիազարու, Յե-
սուայ, Սամուելի, Սամսոնի,
Յեփթայեայ, Բարակայ,
Գեղեանի և այլոց որոց
նախահարց. — Ռ. Իսիդ-
րայ և Վեդի.
- 17 5 Ուր. բժ. պահք
- 18 6 Շք. բժ. Ս. որդւոց և Թո-
ռանց Ս. Գրիգորի Լու-
սաւորչին մերոյ՝ Արիստա-
կիսի, Վրթանիսի, Յուս-
կան, Գրիգորիսի և Դա-
նիելի.
- 19 7 Ժ. Վեր. դժ, Դ զկնի Ծն. 7
Յայտմ. Մեհնկի.
- Ս — Յուր Ժառի.
- 20 8 Բշ. գժ, Ս. Մակարայե- 8
ցւոցն՝ Եղիազարու քահա-
նային, և Շամունեայ և
Եփթե որդւոց նորին. —
Տճ. Սահակի

65-5571

- Ն. ՓԵՏՐՎԱՐ Լ.
- 21 9 ԳԶ. ԴՃ, Ս. Երկրորդան 9
մարդարեկեցն՝ Ուլսեայ, Ա-
մովսայ, Միքիայ, Յովե-
լիայ, Արդիու, Նաւումայ,
Ամբակումայ, Յովնանու,
Սովոնեայ, Անդեայ, Չա-
քարիայ և Մաղաքիայ —
Ռ. Նիկիթ-րայ և Բոգո-
րայ.
- 22 10 ԴԶ. ԴԿ, պահք. 10
- 23 11 ԵԶ. աճ. Ս. Սովիայ և Երից 11
դատերացն՝ Պիստիս, ԵԼ-
պիսի և Ագապի.
- 24 12 Ուր. ահ, պահք. — Ռ. Մի- 12
լիթոսի և Ալիսիայ Վի.
- 25 13 ՇԲ. բձ, Ս. Քաղաքոսի 13
առաքելոյն մերոյ և Սան-
դրիսոյ կուսին.
- 26 14 Ի Կիր. բԿ, Ե զկնի Ծն. 14
ՅԵԱՌՆԸՆԻԱՌԱՍԸ (Յի-
շատակ Սիմեոնի ծերու-
նայն եւ Աննայի մարգա-
րեուհւոյն). — Բարեկեն-
դան Առաջաւորաց պահք.
— Հր. Ծով Եւթիւրայ.
- 27 15 ԲԶ. ԴՃ, Ե օր պհ. Առաջ. 15
— Բարեկենդան.

- Ն. ՓԵՏՐՎԱՐ Լ.
- 28 16 ԴԶ. ԴԿ, Բ օր պհ. Առաջ. 16
— Ռ. Պատիւ-լիայ և Պար-
իլի-րի.
- 29 17 ԴԶ. ԴՃ, Գ օր պհ. Առաջ. 17
- 1 18 ԵԶ. ԴԿ, Դ օր պհ. Առաջ. 18
— Լա. ՄԱՐՏ.
- 2 19 Ուր. աճ, Ե օր պհ. Առաջ. 19
և յիշատակ Յովնանու մար-
գարեկին.
- 3 20 ՇԲ. ահ, Ս. Սարգսի զօ- 20
րավարին և որդւոյ նորա
Մարտիրոսին և չորեքսա-
սան զինուորացն.
- 4 21 Ի Կիր. բձ. Չ զկնի ճննդ. 21
— Փաթիւսիւն.
- 5 22 ԲԶ. բԿ, Ս. Առաջմանց զօ- 22
րավարացն. — Ռ. Եւթի-
ւիսի Վի.
- 6 23 ԳԶ. ԴՃ, Ս. Սուրբասեանց վ. 23
— Ռ. Պապիս-րայոսի հարդր.
- 7 24 ԴԶ. ԴԿ, պահք. — Ռ. Գիւր- 24
իլիայ Եւթիւ. Իւրապիւրին.
- 8 25 ԵԶ. ԴՃ, Ս. Ոսկեանց քա- 25
հանայից. — Ռ. Տարախիսի
Եւթիւսայոսին.
- 9 26 Ուր. ԴԿ, պահք. 26

ՄԱՐՏ

- ✠ Ծնունդ Վեհափ. Կայսեր
ԱԼԵԿՍԱՆԴՐՈՍ ԱԼԵԿ-
ՍԱՆԴՐՈՎԻՉ. 27
- 10 27 Շք. աձ. Ս. Սահակայ Պար- 27
թեւի հայրապետին մերոյ.
- 11 28 ✠ Կիր. աղ. Է զկնի Ծն. 28
- 12 29 Բշ. գձ. Ս. Մարկոսի եպիս- 29
կոպոսին, Պիոնի քհնյին,
Կիւրղի և Բենիամինի սար-
կաւագացն, և սրբոց վը-
կայիցն՝ Արդմեսհի, Որմըզ-
դանայ և Սայինի.

31 օր.

- 18 1 Գշ. գկ, Ս. Ղեոնդեանց 30
քահանայից. — Ռ. Եր-
թայ, վիշին.

● — Այսպիսով աստուծոյ.

ՄԱՐՏ

- 14 2 Դշ. գձ, պհք. — Տճ. Ռե- 1
լեք.
- ✠ Գահալալ-թիւն վեհափա-
կայսեր ԱԼԵԿՍԱՆԴՐՈՎԻՉ. 27
- 15 3 Եշ. Դկ, Ս. Վարդանանց 2
զօրավարացն մերոց՝ 1036
վկայիցն, որք կատարեցան
ի մեծ պատերազմին. ✠
Տօն Ազգային.
- 16 4 Ուր. աձ, պահք. 3
- 17 5 Շք. աղ. Կոստանդնուպոլ- 4
սոյ սուրբ Ժողովոյն 150
հայրապետացն.
- 18 6 ⊕ Կիր. Դկ, Բուն բարե- 5
կենդան.
- 19 7 Բշ. աձ, և օր մեծի պհք. 6
- 20 8 Գշ. աղ, ք օր մ. պհք. — 7
Յայսմ. Արեգ.
- Ս — Ցրալուսնէ հոգնանի.
- 21 9 Դշ. բձ, ք օր մ. պհք. — 8
Տօմ. Արեգ. — Ռ. Ման-
կանքի Կառնանից.
- 22 10 Եշ. բկ, ք օր մ. պհք. 9
- 23 11 Ուր. գձ, ք օր մ. պհք. 10

Ն.	ՓԵՏՐՎԱՐ	Լ.
	✠ Ծնունդ վեհափ. Կայտեր ԱԼԵՔՍԱՆԴՐՈՍԻ ԱԼԵՔ- ՍԱՆԴՐՈՎԻՉ.	
10/27	Շք. աձ. Ս. Սահակայ Պար- թեւի հայրապետին մերոյ.	27
11/28	✠ Կիր. աղ. Է զկնի Ծն.	28
12/29	Բշ. դձ. Ս. Մարկոսի եպիս- կոպոսին, Պիոնի քհնյին, Կիւրղի և Բենիամինի սար- կաւագացն, և սրբոց վը- կայիցն՝ Ուրդմեհհի, Ուրմը- դանայ և Սայինի.	29
		
ՄԱՐՏ 31 օր.		
18/1	Գշ. դկ, Ս. Ղեոնդեանց քահանայից. — Ռ. Ե-դ- իւայ վիային.	30
●	— Ապոստոլ տառապ.	

Ն.	ՄԱՐՏ	Լ.
14/2	Դշ. դձ, պհք. — Տճ. Ռե- լեք.	1
✠	Գահ-իւլ-իւ-իւ վեհափ- Կայտեր ԱԼԵՔՍԱՆԴՐՈՍԻ ԱԼԵՔՍԱՆԴՐՈՎԻՉ.	
15/3	Եշ. դկ, Ս. Ղարդանանց զօրավարացն մերոց՝ 1036 վկայիցն, որք կատարեցան ի մեծ պատերազմին. ✠ Տօն Ազգային.	2
16/4	Ուր. աձ, պահք.	3
17/5	Շք. աղ. Կոստանդնուպոլ- սոյ սուրբ Ժողովոյն 150 հայրապետացն.	4
18/6	⊕ Կիր. Դկ, Բուն բարե- կենդան.	5
19/7	Բշ. աձ, = օր մեծի պհք.	6
20/8	Գշ. աղ, ք օր մ. պհք. — Յայմ. Արեգ.	7
Ս	— Ցրաւանի հոգևանք.	
21/9	Դշ. դձ, ք օր մ. պհք. — Տօմ. Արեգ. — Ռ. Ման- իւնի քահանայ.	8
22/0	Եշ. դկ, ք օր մ. պհք.	9
23/11	Ուր. դձ, ք օր մ. պհք.	10

- Ն. ՄԱՐՑ
- 24 12 ՇԲ. ԳԿ, Գ ԵՐ Մ. ԿՏԳ. և 11
 Ս ԹԷՈՂՈՐՈՍԻ ՉՈՐԱՎԱՐԻՆ.
- 25 13 Ի ԿԻՐ. ԴՃ, Բ ԲԱՆԱՆ. 12
 ՆՈՐԴ. ԿՏ.
- 26 14 ԲԶ. ԴԿ, Ը ԵՐ Մ. ԿՏԳ. 13
- 27 15 ԳԶ. ՎՃ, Բ ԵՐ Մ. ԿՏԳ. — 14
 ՀՐ. ՊԱՆԻԷ.
- ⊙ ԱՆԻՔ ԼԵՐԱՆԻ ԼՆԱՆԻ.
- 28 16 ԴԶ. ՎԿ, Բ ԵՐ Մ. ԿՏ. 15
- 29 17 ԵԶ. ԲՃ, Բ ԵՐ Մ. ԿՏԳ. — 16
 Ռ. ԱԼԻԷԲԵՆԱՆԻ ԿՆԱՆԱՆ.
- 30 18 ՈՒՐ. ԲԿ, ԲԲ ԵՐ Մ. ԿՏ. 17
- 31 19 ՇԲ. ԴՃ, ԲԲ ԵՐ Մ. Կ և Ս. 18
 ԿԻԼՐԴԻ ԵԶՄԻ ՀՅՐԱՊԱՐԻՆ, և
 ՄԻԼԱ ԿԻԼՐԴԻ ԵԿԱՐԻՆ, և
 ՄՈՐ ՆՈՐԱ ՈՆՆԱՅԻ.
- 1 20 Ի ԿԻՐ. ԴԿ, Գ ԲԱՆԱՆՆՈՐ. 19
 ԴԱՅՑ ԿԱՏՏՈՑ. ԱՆԱՆԱԿԻՆ.
 — ԼԱ. ԱՊՐԻԼ և ՉԱՊԻ.
- 2 21 ԲԶ. ԴՃ, ԲԻ ԵՐ ՄԵԾԻ ԿՏ. 20
- 3 22 ԳԶ. ԴԿ, ԲԿ ԵՐ Մ. ԿՏ. 21
- ⊕ — ԲԱՐԵԼԻԱՆ.
- 4 23 ԴԶ. ՎՃ, ԲԻ ԵՐ Մ. ԿՏ. — 22
 Ռ. ՆԻԼԻՆԻ.
- 5 24 ԵԶ. ՎԿ, ԲԸ ԵՐ Մ. ԿՏ. 23

- Ն. ՄԱՐՑ
- 6 25 ՈՒՐ. ԲՃ, ԲԲ ԵՐ Մ. ԿՏ. 24
- 7 26 ՇԲ. ԲԿ, Բ ԵՐ ՄԵԾԻ ԿՏԳ. 25
 և ՍՐՐԱՅՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԵԶՄԻ
 ՀՅՐԱՊԱՐԻՆ. և ՍՐՑ ՀՅՐԱՊԱՐԻՆ
 ՄԵՐՈՑ ՅՈՎՀԱՆ. ՕՆՆԵՑԼՈՅՆ,
 ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՈՐՈՍՆԵՑԼՈՅՆ և
 ԳՐԻԳՈՐԻ ՍԱԹԼԱՏԵԼՈՅՆ.
- 8 27 Ի ԿԻՐ. ԴՃ, Գ ԲԱՆԱՆ. 26
 ՆՈՐԴԱՅ ԿԱՏՏՈՑ. ՑՆԱՆԻՆ.
 — Ռ. ՄԱՐԿԵՅ ԼՆԱՆԻ.
- 9 28 ԲԶ. ԴԿ, ԲԲ ԵՐ Մ. ԿՏԳ. 27
- 10 29 ԳԶ. ԴՃ, ԲԲ ԵՐ Մ. ԿՏ. 28
- 11 30 ԴԶ. ԴԿ, ԲԲ ԵՐ Մ. ԿՏ. 29
- 12 31 ԵԶ. ՎՃ, ԲԻ ԵՐ Մ. ԿՏ. — 30
 ՀՐ. ԵՆԱՆ.
- — ՓԻԼԻՊԻՆ.

30 օր.

- 13 1 Ուր. աղ, էշ օր մ. պհ. — 1
Ռ. Մարտի — էֆեպրայ. —
Յճ. Շաբաթ.
- 14 2 Շաբ. բձ, էֆ օր մ. պ. և Ս. 2
մանկանցն քառասնեց, որք
ի Սեբաստիա կատարեցան.
— Ռ. Տերտուլի և Պոլեմոս-
պոսի.
- 15 3 Ի. Կիր. բզ, Ե քառասն. 3
պհ. Դատաւորին. — Ռ.
Նիկիտայ Խոսրովանդին.
- 16 4 Բշ. դձ, էֆ օր մ. պհ. — 4
Ռ. Յովնէֆայ և Պլատոնի.
- 17 5 Գշ. դզ, Լ օր մ. պհ. 5
- 18 6 Դշ. դձ, Լա օր մ. պհ. 6
- 19 7 Ի. Եշ. դզ, ԼԲ օր մ. պհ. 7
ԱՒԵՑՈՒՄՆ. — Յայսմ.
Ահեկան.

- 20 8 Ուր. աձ, ԼԳ օր մ. պհ. — 8
Տօմ. Ահեկան.
- Ս — Զովարար հոգևան.
- 21 9 Ի. Շա. աղ, ԼԳ օր մ. պհ. 9
և Ս. Գրիգորի Լուսաւորչին
Մերայ մոտն ի վիրապն.
- 22 10 Ի. Կիր. բձ, Զ քառասն. 10
պհ. Գալստեան. — Ռ.
Տերտուլիայ Վային.
- 23 11 Բշ. բզ, ԼԳ օր մ. պհ. — 11
Լա. Ս. Գեորգի.
- 24 12 Գշ. դձ, ԼԲ օր մ. պհ. — 12
Ռ. Վասիլ և Իսահայ.
- 25 13 Դշ. դզ, ԼԸ օր մ. պհ. — 13
Լա. Մարկոսի տառարանի.
- 26 14 Եշ. դձ, ԼԲ օր մ. պհ. 14
- 27 15 Ուր. դզ, Ե մ. պհ. — Ռ. 15
Արիստարքոսի վային.
- 28 16 Շաբ. աձ, Եա օր մ. պ. և 16
Յշտկ. Յարուլթ. Ղազարու.
- ⊕ — Որդաւան և աշխ.
- 29 17 ⊕ Կիր. աղ, ԾԱՂԿԱ. 17
ԶԱՐԴ.
- 30 18 Աադ Բշ. բձ. 18

Ն. ԱՊՐԻԼ Լ.

- 1 19 Աւագ Գշ. բկ, Յիշատակ 19
տառն կուտանաց. — Լ տ
ՄԱՅԻՍ.
2 20 Աւագ Դշ. գձ. 20
3 21 Կ Աւագ Եշ. գկ, Յօն. ա- 21
մենասուրբ Հաղորդութեան
և յիշատակ Ոտնալուսյին.
4 22 Աւագ Ուր. դձ, Յիշատակ 22
Չարարանաց, Խաչ. և
Թաղման Յեառն Մարոյ
Յիսուսի Քրիստոսի.

Ը — Յրոյն.

- 5 23 Կ Աւագ Շար. գկ, Ճրա- 23
գալոյց զատկի. — Նաւախ-
րէտ Իրէնյն. — Ռ. Ս.
Դեբբ.
6 24 ԻԻԻ ԱԿ. Կիր. աձ, ՉԱՅԻԿ 24
ևս Յ. և Ռ. Ուտիք է
մեզ անմիջոց մինչև ցՀամ-
բարձուին.
7 25 Կ Բշ. ակ, Բ օր զատկի. 25
— Յիշատակ մեռելոց. —
Ռ. Մարտի տարաբան
8 26 Կ Գշ. բձ, Գ օր զատկի. 26
9 27 Դշ. բկ, Դ օր զատկի. 27

Ն. ԱՊՐԻԼ Լ.

- 10 28 Եշ. գձ, Ե օր զատկի. — 28
Լ տ. Հախաբոյն Գ'նի.
11 29 Ուր. գկ, Զ օր զատկի. — 29
Հր. Սիւն.
● — Թայ Եղանայ.
12 30 Շար. դձ, Ե օր զատ. և Յի- 1
շատակ գլխատման սրբոյն
Յովհաննու Մկրտչին. —
Ռ. Յախաբոյ տարաբան. —
Յճ. Ռաֆաէլ.

31 օր.

- 13 1 Կ Բկ. Նոր Կիր. դկ, 2
Կրկնազատկի. — Ռ. Երե-
մայ Բարդուղէմ.
14 2 Բշ. աձ, Բ օր յինանց. — Ռ. 8
Անանիոս Կոյրադէր.

Ն.	ՄԱՅԻՍ	Լ.
15 3	ԳԶ. ազ, ի օր յինանց.	4
16 4	ԴԶ. բձ, ի օր յինանց. — Ռ. Պէլաթէայ խաւին.	5
17 5	ԵԶ. բզ, ի օր յինանց.	6
18 6	Ուր. գձ, ի օր յինանց. ✠ Ենանդ Թաթաթաւնի կայարարայն ՆիկոլԱՅԻ ԱԼԵՔՍԱՆԴՐՈՎԻԶ.	7
Ս)	— Անյրեալի հոգսանի.	
19 7	ՇԲ. գզ, ի օր յինանց. — Յայամ. Մարբրի. — Ռ. Երեւան Ս. Խալին.	8
20 8	✠ ԳԶ. կիր. գձ, ԱԶ. խարհամատրան, որ է կա- նաչ կիր. — Տօմ. Մարբրի. — Ռ. Յովն. Ա" Թաթալին. — Լա. Հոգիւնաւ.	9
21 9	ԲԶ. գզ, ի օր յինանց. — Ռ. Նիկողայի հարդերին.	10
22 10	ԳԶ. աձ, ի օր յինանց.	11
23 11	ԴԶ. ազ, ի օր յինանց. — Ռ. Կիւրղի և Մեֆարիսի.	12
24 12	ԵԶ. բձ, ի օր յինանց. — Ռ. Եղիշտի և Կարայայն.	13
25 13	Ուր. բզ, ի օր յինանց.	14
26 14	ՇԲ. գձ, ի օր յինանց.	15

Ն.	ՄԱՅԻՍ	Լ.
⊕	— Փոփոխութիւն.	
27 15	⊕ ԴԶ. կիր. գզ, Զորորդ որ և կարմիր կիր. ✠ Թաթաթաւնի կայարար- այն. Մեթաւ. ԱԼԵՔ- ՍԱՆԴՐՈՎ և ՄԱՐԻՍ ՖԵՕԴՈՐՈՎ ՆԱԵ.	16
28 16	ԲԶ. գձ, ի օր յինանց.	17
29 17	ԳԶ. գզ, ի օր յինանց.	18
30 18	ԴԶ. աձ, ի օր յինանց. — Կիսապիտեկոստէ.	19
31 19	ԵԶ. ազ, ի օր յինանց. — Լա. Տօմ Խարհարայ Ս Հո- գարարի.	20
1 20	Ուր. բձ, ի օր յինանց. — Լա. Յովնիս	21
Շ	— Տեղ յեղ անյրե.	
2 21	ՇԲ. բզ, ի օր յինանց. — Ռ. Կարայայնի և Հի- ւնիայ.	22
3 22	✠ ԵԶ. կիր. գձ, ՏՕՆ ԵՐԵՒԱՆ Ս. ԽԱԶԻՆ.	23
4 23	ԲԶ. գզ, լ օր յինանց.	24
5 24	ԳԶ. գձ, լ օր յինանց.	25
6 25	ԴԶ. գզ, լ օր յինանց.	26

Ն.	ՄԱՅԻՍ	Լ.
7 26	Եւ. աձ, լէ օր յինանց.— Ռ. Կարգաւ.	27
8 27	Ուր. ազ, լր օր յինանց.	28
9 28	Շք. բձ, լր օր յինանց.	29
10 29	Ժ. զԿ. Կիր. բԿ, Վեց. Կիր. — Ռ. Թեոքոստայ Կոստին. — Հր. Թախաչ. ● — Փոփոխական.	30
11 30	Բշ. դձ, լէ օր յինանց.— Լա. Բարաբայ արատիւ. — Տճ. Շէկիւլ.	1
12 31	Գշ. ԴԿ, լէ օր յինանց.	2
30 օր.		
13 1	Դշ. դձ, լր օր յինանց.— Լա. Անդանի պարտաւայան.	3
14 2	Ժ. Եւ. ԴԿ, Խ օր Ե. ՀԱՄ.— ԲԱՐԶՈՒՄՆ ԶՐԻՍՏՈՍԻ.	4

Ն.	ՅՈՒՆԻՍ	Լ.
15 3	Ուր. աձ, Խ օր յին. պհ.	5
16 4	Շք. ազ, Խ օր յինանց.— Ռ. Մեդրոստանի վայել.	6
17 5	Ժ. Եւ. Եօթներ. Կիր. բձ. Ս — Տեղ Դեղ անշիւ.	7
18 6	Բշ. բԿ, Խ օր յինանց.— Յայամ. Մարգաց.	8
19 7	Գշ. դձ, Խ օր յին.— Տօմ. Մարգաց.	9
20 8	Դշ. գԿ, Խ օր յին. պհ.	10
21 9	Եւ. դձ, Խ օր Ե.— Ռ. 11 Կեդրէ անտառարացան.	11
22 10	Ուր. ԴԿ, Խ օր յին. պհ.	12
23 11	Շք. աձ, Խ օր յին.	13
24 12	Ժ. Կիր. ազ, ՀՈԳԵԳԱ.— ԼՈՒՍՏ Պենտեկոստէ.— Բարեկ. Եղիսկան պհ.— Լա. Ծանաթ Յեւան.— Միքայէն.	14
25 13	Բշ. բձ, Խ օր հոգ. պհ.— Ռ. Անիւստայ Ե Անուայի. ☺ — Բարեխառն Ե Դեղ.	15
26 14	Գշ. բԿ, Խ օր հոգ. պհ.— Ռ. Եղիսկէ Բարեխառն.	16
27 15	Դշ. դձ, Խ օր հոգ. պհ.	17
28 16	Եւ. ԴԿ, Խ օր հոգ. պհ.	18

- Ն. ԵՈՒՆԻՍ Լ.
- 29 17 Ուր. Դձ, զ օր հոգ. պհ. — 19
 Լա. Աւատելայն Պերբոսի
 և Պոզոսի.
- 30 18 ՇԲ. ԴԿ, Է օր հոգ. 20
 1 19 ⊕ Կիր. աձ, Ա Կիր. յա- 21
 րուծեան, եւ յշակ. Եղիայ
 մարգ. — Աւագին պօսկ,
 հարսանիք լինին. — Ռ. Բա-
 րեիէրան Աւատելայ. —
 Լա. ԵՈՒԼԻՍ.
- 2 20 Բշ. աԿ, Ս. Կուսանացն 22
 Հախիսիմեանց. — Ռ. Պահ-
 Աւատելայ աւարա 9.
- ⊕ — Փռիւիւիւ.
- 3 21 Գշ. բձ, Ս. Կուսանացն 23
 Գայիանեանց.
- 4 22 Դշ. բԿ, պահք. 24
- 5 23 Եշ. Դձ, Ա. Յովհաննու 25
 կրպարին և Ութանգիւնայ
 Եպիսկոպոսին.
- 6 24 Ուր. ԳԿ, պահք. — Ռ. 26
 Ծնանք Եւհաննու Խարա.
- 7 25 Ժ ՇԲ. Դձ, Ս. Գրիգորի 27
 ԼՈՒՍԱՆՈՐԶԻՆ, մարդ եղն
 Ի վերապէն. — Ռ. Փեբր-
 Էիւյ Խանին.

- Ն. ԵՈՒՆԻՍ Լ.
- 8 26 ⊕ Կիր. ԴԿ, Բ զԿնի ՀՁ. 28
 զեզալտեան. 80Ն ԿԱ-
 թՈՂԻԿԷ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ
 ՍՐԲՈՅ ԵՄԻԱԾՆԻ. շոր
 կարգեայ Ս. Գրիգոր Լու-
 սաւորիշն մեր՝ յեղանելն
 Ի վերապէն.
- 9 27 Բշ. աձ, Ս. մանկ. բեթ- 29
 զեհեմի՝ Ակակիոսի վկային
 Մովկիմայ քահանային և
 Կողբատիոսի զինաւորին.
 — Ռ. Սմանի հիւրասիրին.
 — ՇԲ. ՍԲ.
- ⊕ — Տեղ Դեղ անիւ.
- 10 28 Գշ. աԿ, Ս. Կուսանացն 1
 Նուսեայ և Մանայ. —
 Տձ. ԶԷԼԵՐԷ.
- 11 29 Դշ. բձ, պհք. — Ռ. Աւ- 2
 ԺԼայն Պերբոսի և Պոզոսի.
- 12 30 Եշ. բԿ, Ս. Իշխանացն՝ Սա- 3
 հակայ և Յովսեփայ, եւ Ս.
 ՎԿ. Սարգսի եւ Բաբոսի.
 Ռ. Երեմիայան աւատելայն.

Նոր արարածք				Օր Լուսնի.
		ՅՈՒԻԽՍ		
		31 ՕՐ.		
13	1	Ուր. գձ, պահ.բ.	4	
14	2	Շբ. դգ, Ս. Ներսէսի մեծի հայրապետին մերոյ եւ խաղայ եպիսկոպոսին. — Ռ. Գիւր հանդէսէն Ս. Ա՞նճնի.	5	
15	3	Ք կիր. գձ. Գ զկնի Հոգ. — Բարեկենդան Լուսաւորչի պահոց.	6	
16	4	Բշ. դգ, պահ.բ. Ս. Եպի- փանու կկարացւոյն, Բա- րեւայ հայրապետին եւ երկոց աշակերտաց նորին. Լա. Տօն հանդէսէն Ս. Ա՞նճնի.	7	
		Ս — Բարեկենդան.		
17	5	Գշ. աձ, պահ.բ. Ս. Կոս- տանդիանոսի (Ժապաւորին եւ մօր նորա Հեղինեայ. — Ռ. Արեւատի եւ Սերգիսի.	8	

Ն.		ՅՈՒԼԻՍ	Լ.
18	6	Դշ. աղ, պահ.բ. — Յայամ. Հրոտից.	9
19	7	Եշ. բձ, պհ. Ս. Թէոդի- տոնի գաղափարացւոյն, Թա- լիլեայ բժշկին, եւ 7 կու- սանացն՝ որք յԱնկիւրիա կատարեցան. — Տօմ. Հրո- տից.	10
20	8	Ուր. բգ, պհ. — Ռ. Հրաշ- հորն պարիւրի Ս. Արտեմ- իդիանի խաղանու. — Լա. Մարգարիտայ խաղան.	11
21	9	Դ Շբ. դձ, Գիւր. Տ ՆԸԸ. 12 ԽԱՐԱՅ Ս. Պրիգորի Լու- սաւորչին մերոյ. — Ռ. Բա- րեւոյ եւ Կիրիլի.	12
22	10	⊕ կիր. դգ, Դ զկնի Հո- գեպալտանի. — Լա. Մա- րիամ. — Ժապալեայացն.	13
23	11	Բշ. դձ, Ս. Վկ. Անտոնի- նոսի, Թէոփիլոսի, Անիք- տոսի եւ Փոտինոսի. — Ռ. Եփիմիայ խաղան եւ Օլիւնի.	14
24	12	Գշ. դգ, Ս. Դանիելի մրդ. եւ երկոց մանկանցն.	15
		⊙ — Փոքրիւն.	

Ե. 60ԻԼԻՍ Լ.

25 13 ԴԶ. աճ, պհք. — Ռ. Գ. Բ. 16
բիւլի հրելու արեւելքին. —
Լա. Յոսէֆայ արագ.
26 14 ԷԶ. աղ, Ս. Թարգմանչացի 17
մերոց Սահակ. եւ Մկրտում
— Լա. Անշոյի Ժոր ասորք
Ա" քննի.
27 15 Ուր. բժ, պահք. 18
28 16 ՀԲ. բղ, Ս. Տրդատայ Թա. 19
գաւորին մերոյ, եւ Այսեւն
տիկնոցն եւ խոսքով զխոսոյն.
29 17 ⊕ Կիր. Կճ, Ե, զհիւ Շողե. 20
գաւորեան. Գիտի ՏՓՈԾ
Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԱԾԱԾ. —
Ռ. Մարտինայ Կառն. —
Լա. Մարտինայ Կառն. Գա.
Հարգ.
30 18 ԲԶ. գղ, Ս. Կալիստորատուի 21
եւ 49 վկ. եւ Ղաւնկիանոսի
բահանային.
(— Ձաւարձայի օրդ.
31 19 ԴԶ. գճ, Ս. Ձաթարիայ 22
մարգարէին.
120 ԴԶ. գղ, պահք. — Ռ. Եղի. 23
այի Ժր. — Լա. ՕԳՈՍՏՈՍ.

Ե.	ՅՈՒԼԻՍ	Լ.
2 21	ԵԶ. աճ, Ս. Եղիսէի մար- գարէին.	24
3 22	Ուր. ահ, պահք. — Ռ. Մ- րի-մ- մարգարէնացայի.	25
4 23	Շք. բժ, Ս. Երկոտասան առաքելոցն քրիստոսի և Ս. Պողոսի Երեքասանե- րորդ առաքելոցն. — Ռ Ցրոյի-մ-սի վային.	26
5 24	⊕ Կիր. բհ, Ձ գկի չո- գեդայտեան. — Բարի-ի-ն- դան Վարդաւառի պահոյ.	27
6 25	ԲԶ. գժ, Ե օր պհց. վարդ. — Ռ. Աննայի օր Ս. Ա՞ննայի. — Լւ. Վարդաւառ.	28
7 26	ԴԶ. գհ, Բ օր պհց. վարդ. — Ռ. Պարսպեայ խոռի.	29
●	— Տեղ Դեղ Երեւ.	
8 27	ԴԶ. դժ, Գ օր պհ. վարդ. — Ռ. Պարսպեայի Բեռնի. — Տժ. Ձեկնիցի. — Հր. Իււււ	1
9 28	ԵԶ. Դհ, Դ օր պհ. վարդ. — Ռ. Պարսպեայի և Նիւ- նաւոյ.	2
10 29	Ուր. աճ, Ե օր պհց. վարդ. —	3

040580

31 of.

13 1 ✠ ԲԶ. բհ, ք օր վարդ. 6
— Յղատակ մեռելոց. —
Ռ. պէս Ս. Ա' ծննի 14 օր
14 2 ԳԶ. գձ, 4 օր վարդ. — Ռ. 7
Իսկանյա դուշմանացն
լւ. վերագործուն ապր
Արդարածննի.

15 3 ԴԶ. ԳԿ, պահք. 8
 16 4 ԵԶ. ԴԺ, Ս. Եսայայի մրգ. 9
 — Ռ. Մանկանց Եփեսոսի.
 17 5 Ուր. ԴԿ, պահք. — Յոյսմ. 10
 Աւելեաց.
 18 6 ՇԲ. աձ, Եփեսոսի Ս. Ժողո- 11
 վոյն 200 հայրապետացն.
 — Տօմ. Աւելեաց — Ռ.
 Վարդապետ.
 19 7 ⊕ Կիր. աԿ, Բ զԿնի վարդ. 12
 — Բարբեղենդան Ս. Աս-
 տուածանի պահքոյ.
 20 8 ԲԶ. ԴԺ, = օր պհ. Ա"ձձնի. 13
 — Ռ. Եփեսոսի Ե Մե-
 րսի.
 21 9 ԴԶ. ԲԿ, Բ օր պհ. Ա"ձձնի. 14
 22 10 ԴԶ. ԴԺ, Բ օր պհ. Ա"ձձնի. 15

(:) — ၇၁၂-၆၃ - ၈၄၆.

23 11 Եւ. ԳԳ, Դ օր պԾ. ԸՏՅԵՒ. 16
— Ըստ Յայտաւորաց և
ըստ տոմարիւ մերոյ Նա-
ւասարդ. եւ տարեմուտ
ՌԵԼԸ=1338 թ ուսկ.

ՕԳՈՍՏՈՍ

Լ.

- 24 12 Ուր. դձ, Ի օր պհ. Աճճնի. 17
 Լա. Բարեգալիսի աւառ.
 25 13 Շա. դհ, Տօն Շողակաթի. 18
 Ս. Էջմիածնի. Նաւաւառի.
 — Ու. Մաւառիսի Իսապա-
 լանալի.
 26 14 ⊕ Կեր. աձ, Վերվժո- 19
 Խոնաւ Ս. Աստուածածնի.
 27 15 Ժ Բշ. աղ, Բ օր վեր. — 20
 Յիշատակ մեռելոց. — Ու.
 Վերադարձն Ս. Աճճնի.
 28 16 Դշ. բձ, Է օր վերադարձ. 21
 Շ — Փռիւնիւն.
 29 17 Դշ. բղ, Դ օր վեր. պհ. — 22
 Լա. Գլխաւորն Յաւնի-
 նաւ Կրիստի.
 30 18 Եշ. դձ, Ի օր վեր. — 23
 31 19 Ուր. դհ, Ղ օր վեր. պհ. 24
 — Ու. Աւարիտի Կրիստի.
 1 20 Շա. դձ, Ի օր վերադարձ. — 25
 Ու. Սաւառի Դարձնի.
 Լա. Սեպտեմբեր.
 2 21 ⊕ Կեր. դհ, Շ օր վերադարձ. 26
 — Ու. Թաւրիսի աւառ.
 3 22 Բշ. աձ, Բ օր վերադարձ. 27

ՕԳՈՍՏՈՍ

Լ.

- 4 23 Դշ. աղ, Ս. Յովակիմայ և 28
 Աննայի ծնողաց Ս. Աճճնի
 և Կահանայի իւղաբերից.
 5 24 Դշ. բձ, պահ. — 29
 6 25 Եշ. բղ, Ս. Երեմիայ մրդ. 30
 — Հր. Թլիւ և Կրիստի
 5619 Բ. Զայ.
 — Աւարիտի Կրիստի
 7 26 Ուր. դձ, պահ. — Տճ. 1
 Մաւառիսի և Կրիստի
 13 6 Բաւառի Զայ.
 8 27 Շա. դհ, Ս. աւառ. Թով- 2
 մայի, Յակոբայի Շաւառի.
 — Լա. Ծաւառի Ս. Աճճնի.
 9 28 ⊕ Կեր. դձ, Գ զինի վերադարձ. 3
 Գիտի Տճ. Տճ. Ս. ԱՍ-
 Տճ. ԱՍ. ԱՍ.
 10 29 Բշ. դհ, Ս. Ստեփանոսի 4
 ուղեցւոյն, եւ վղ. Գոհա-
 բնեայ, Կրիստի, Տիւ-
 բեկոսի եւ Ռաֆայի.
 — Ու. Գլխաւորն Յաւնի-
 նաւ Կրիստի և պհ.
 11 30 Դշ. աձ, Ս. Կարապետի 5
 Եղեկի, Եղիկ և Զաքա-

Ն. ՕԳՈՍՏՈՍ Լ.

րիայ հօրն Յովհ. Պրոպի.
✠ Անուանելու լինի
կայսեր Ռոմայ ԱԼԵԲ
ՍԱՆԴՐԻ ԱԼԵԲՍԱՆԴ
ՐՈՒԼԻՉ.

12 31 ԳԶ. ահ, պհհ. — Ռ. Գիւր
հոգայ Ս. Ա" ծնի.

30 ՕՐ.

13 1 ԵԶ. ԲՃ, Ս. Յովհաննու կա- 7
րապետին և Յորայ արգար.

— Ռ. Սեփակի յիսուսիցին
և իկի զիցիսուս արքային.

Ս — Բուի և Բուիցին.

14 2 Ուր. ԲԿ, պահհ. — Լու. 8
Խաչիկից.

Ն. ՍԵՊՏԵՄԵՐ Լ.

15 3 ՇԲ. ԳՃ, Նիկիոյ առաք ժո. 9
Հովոյն 318 հայրապետացն

— Հր. Բիթուր, որ է Գոն
Կապուկու.

16 4 Գիւր. ԳԿ, Դ զինի վերապի. 10
— Բարեկ. Ս. Խաչի. պհհ.

17 5 ԲԶ. ԳՃ, — օր պհ. Խաչի. 11
18 6 ԳԶ. ԳԿ, Բ օր պհ. Խաչի. 12
— Ռ. Միտայիկի հրեւո-

կապի.

19 7 ԳԶ. աճ, Բ օր պհ. Խաչի. 13
20 8 Ի ԵԶ. ահ, Դ օր պհ. Խաչի. 14
— Ծն Ս. Ա" Ծնածնի Ի

ՅԱՆՆԱԿ. — Հր. Սուտի,

որ է Գոն Կապուկուց
(Կապուկ).

21 9 Ուր. ԲՃ, Ի օր պհ. Խաչի 15
— Ռ. Յուսիկից և Անուսի.

— Լու. Մարիեպի աւերա-

բանի.

⊕ — 8րդային.

22 10 ՇԲ. ԲԿ, Տօն Եկեղեցւոյ 16
Ի նաւակատիս Ս. Խաչի.

— Նաւակատիք. — Յայմ.
և Տօմ. Հոռի.

23 11 Գիւր. ԳՃ, ԽԱՉԿԵՐԱՅ 17

Ն.	ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ	Լ.
24 12	Կ. ԲԶ. ԳԿ, ՏՕՆ խաչի. — Յիշատակ մեռելոց.	16
25 13	ԳԶ. ԴՃ, ՏՕՆ ԵԿԵՂԵՂԸՆՅ.	19
26 14	ԴԶ. ԴԿ, ՎՏ. ՏՕՆ ԵԿԵՂԵՂԸՆՅ. 20 — Ռ. խաչի. և պահե լոց.	20
27 15	ԵԶ. աՃ, ՏՕՆ ԵԿԵՂԵՂԸՆՅ. 21 Շ — Փոփոխութիւն.	21
28 16	Ուր. աԿ, ՎՏ. ՏՕՆ խաչի. 22 — Ռ. Եփեփայ խաչի.	22
29 17	ՇԲ. ԲՃ, ՏՕՆ խաչի. — Ռ. 23 Սոփեայ և Երեյ Դոքտորայն. Հասարայ, Եսայ և Սիրայ. — Լա. Միտայիլի հրէշ. խաչի.	23
30 18	Պ. ԿԻՐ. ԲԿ, Բ ՇԿԵՆԻ խաչի. 24 — Բարեկ. Վարդապ. Ս. խաչի.	24
1 19	ԲԶ. ԳՃ, ՎՏ. Ս. Մամա- 25 սայ, Փիլիպոսիմոնի և Սի- մոնի սրահակեցին. — Լա. ՀՈՎՏԵՄԲԵՐ.	25
2 20	ԳԶ. ԳԿ, ՎՏ. Ս. Կուսա- 26 նացն Փերրոնեայ, Մարի- անեայ և Զուշանայ դասեր Մեծին Վարդանայ.	26

Ն.	ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ	Լ.
3 21	ԴԶ. ԴՃ, ՎՏ. Բ. — Լա. ՏՕՆ 27 Վարդապետին.	27
4 22	ԵԶ. ԴԿ, ՎՏ. Ս. ՀՅՐԱԿԵՆՅ. 28 Բարադամու, Անթիմոնի և Երանոսի.	28
5 23	Ուր. աՃ, ՎՏ. Բ. — Ռ. ՅԶ. — 29 Իւն. Եսայ. Խաչի.	29
6 24	Շ — Բարեխաչ. —	
6 24	ՇԲ. աԿ, Ս. Գեորգիայ զօ- 1 րավարին և Լոկոտոսի և Ռոմանոսի երգեցողին. — ՏՃ. Սեփեբ. — Հր. խաչի.	1
7 25	Պ. ԿԻՐ. ԲՃ, Գ ՇԿԵՆԻ խաչի. 2 ՎԱՐԱԳԱՅ Ս. ԽԱԶ.	2
8 26	ԲԶ. ԲԿ, Ս. Դաւթի դիւ. 3 և արքայկայիցն Ղամպեոսի և Ղամպեոսհայն. — Ռ. Եսայ. ա" Ժոհաննի.	3
9 27	ԳԶ. ԳՃ, Ս. Եսայիմոնի 4 և Կնոջնորա Թեոփիլոսայ, և Երկուց Գրգուցն, և արքայ Կուսանացն Երմոնեայ և Ներսասինեայ.	4
10 28	ԴԶ. ԳԿ, ՎՏ. Բ. — Ռ. խա- 5 չի. Եսայ. Խաչի.	5

Ն.	ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ	Լ.
11	29 ԵՆ. ԴՃ, Ս. Իշխանացն՝ Սա-	6
	հապայ եւ Համազասպայ	
12	80 Ուր. ԴԿ, պահք. — Ռ. Ս.	7
	Գրիգորի Հայաստանայց-	
	Լ. — Գրիգորի.	
	Ս. — Գրիգորի.	
	Ս. — Գրիգորի.	
	Ս. — Գրիգորի.	
	Ս. — Գրիգորի.	
	Ս. — Գրիգորի.	
	Ս. — Գրիգորի.	
	Ս. — Գրիգորի.	
	Ս. — Գրիգորի.	
	Ս. — Գրիգորի.	
	Ս. — Գրիգորի.	
	Ս. — Գրիգորի.	
	Ս. — Գրիգորի.	
	Ս. — Գրիգորի.	
	Ս. — Գրիգորի.	
	Ս. — Գրիգորի.	
	Ս. — Գրիգորի.	
	Ս. — Գրիգորի.	
	Ս. — Գրիգորի.	
	Ս. — Գրիգորի.	
	Ս. — Գրիգորի.	
	Ս. — Գրիգորի.	
	Ս. — Գրիգորի.	
	Ս. — Գրիգորի.	

31 ՕՐ.

Ն.	ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ	Լ.
6	4 ԳԶ. ԲԿ, Ս. Կուսանացն	11
	Թեկղի, Վառվառեայ և	
	Պեղադեայ.	
17	5 ԴԶ. ԳՃ, պահք.	12
18	6 ԵՆ. ԳԿ, Ս. Պանդակէնի	13
	բժշկին, Երմոզեայ քհնյին	
	և Եւարաքսեայ կուսին. —	
	Ռ. Թովմայի առաք. — Լու.	
	Ղախառ առաք. Բանդին.	
19	7 Ուր. ԴՃ, պահք.	14
20	8 ՇԲ. ԴԿ, Ս. Թարգմանաց	15
	վարդապետադն մարոց Մեա-	
	րոբայ, Եղիշէի, Մովսեսի	
	բերթողին, Դաւթի ան.	
	յաղթ փիլիսոփային, Գրի-	
	գորի նարեկացւոյն և Ներ-	
	սիսի կլայեցւոյն.	
	⊕ — Յրդային.	
21	9 ⊕ Կիր. աճ, Ե զկնի խաչվ.	16
22	10 ԲԶ. աԿ, Գիւտ նշխարաց	17
	Ս. Գրիգորիսի Աղուանից	
	կաթողիկոսի, և Ս. հարցն	
	Թաթլոյ, Վարոսի և Թու-	
	մառու, Անտոնի և Կրօնի-	
	դեայ, Եւ Եթն խոտաճա-	

Ե.	ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ	Լ.
	բակացն՝ որք յիննակնեայ վանսն կատարեցան. — Յայսմ. և Տօմ. Սահմի.	
23 11	ԳՆ. բձ, Ս. Առաքելոցն 18 Անանիայի, Մատթեի, Բառ- նարայ, Փրկիպպոսի, Յովհ., Շիղայի և Սիղուանոսի. — Ռ. Փելեպպոսի. — Լա. Ռաֆայելի հրեշտակա- ղերին.	
24 12	ԴՆ. բկ, պհբ. 19	
25 13	ԵՆ. գձ, Ս. Դիոնեոսի 20 արիսպագաղոցն, և որոց առաքելոցն Տիմոթէոսի և Տիտոսի. — Ռ. Կարպոսի վ.	
26 14	Ուր. գկ, պահբ. 21	
27 15	Շբ. դձ, Ս. անտարանչացն 22 Մատթեոսի, Մարկոսի, Ղուկասու և Յովհաննու.	
Ը	— Փափական.	
28 16	⊗ Կիր. գկ, Չ զկնիսաւի 23 — Ռ. Դանիէլոսի հարե- րայերին. — Լա. Արաթե- լոյն Սեֆուի և Յուդայի.	
29 17	ԲՆ. աձ, Ս. Ղուկիանոսի 24 հարիւրապետին՝ որ հա-	

Ե.	ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ	Լ.
	ւատաց ի խաչելութիւնն Քսի, Յովսեփայ աստուա- ծահօրն, Յովսեփայ արե- մաթացւոյն և խարեկամն մին Քրիստոսի Ղազարու. և քերցն նորա Մարթայի և Մարիամու.	
30 18	ԳՆ. սկ, Ս. Թէոդէոսի 25 քահանային եւ Ջենոնի գինաւորին, եւ Մակարայ, և Եւդոկսեայ և Ռամելայ,	
31 19	ԴՆ. բձ, պահբ. 26	
1 20	ԵՆ. բկ, Ս. Խարիթեանց, 27 և վկայիցն Արոնեայ և Քրիստափորի, եւ երկուց կանանցն Կալինիկեայ և Ակիւլինեայ. — Ռ. Մարթա- նայ Կաթին. — Լա. ՆՈՅՍԵ- ՐԵՐ և Դոն. Դանիէլի որբոց.	
2 21	Ուր. գձ, պահբ. — Լա. Յի- 28 լարաի հոգիւնն նշնեցելոց.	
3 22	Շբ. գկ, Ս. երկոտասան 29 վարդապետ. Յուսեփայ, Դիոնեոսի, Սեղբաւորոսի. Աթանասի, Կիւրղի երու- սաղէմացւոյն, Եփրեմի խու- րին Ասորւոյ, Բարսղի կե-	

Ն. ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ Լ.

- սարացւոյն, Գրիգորի նիւ-
սացւոյն, Գրիգորի քառու-
ժարանին, Եպիփանու կիս-
րացւոյն, Յովհաննու ոս-
կեբերանին եւ Կիւրղի ա-
ղեքսանդրացւոյն. — Ռս.
Հրաշքերէ պարտիքի Ս.
Մ. Զննիւն խաղանու.
- 4 23 ⊕ Կիր. Դձ, Է զկնի խաչվ. 30
ԳԻՒՏ ԽԱԼԶ.
- — 21-նոբեր հոգնան.
- 5 24 Բշ. ԴԿ, Ս. Անաստասայ 1
քահանային, Վարդուի և
Թէոփորիտեայ և որդւոց
նորա, եւ որոց ընդ նմա
կատարեցան. — Ռ. Յէշ-
ուի Դեռելոյ. Յճ. Ռեբել —
Էլիէլ — Հր. Բառլ.
- 6 25 Գշ. աճ, Ս. Հիպերիքեանց, 2
որք ի Սամուսատ կատա-
րեցան.
- 7 26 Դշ. աԿ, պահք. — Ռ. ԴԻ- 3
Դարեայ լիային.
- 8 27 Եշ. Բձ, Ս. Սեւեռիանոսի 4
սերաստացւոյն, Բաբելայ
Տերոյն և 84 աշակ. նորին.

Ն. ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ Լ.

- 9 28 Ռ. ԲԿ, պահք. 5
10 29 Շբ. Գձ, Յովհաննու սո- 6
կեբերան հայրապետին.
- 11 30 ⊕ Կիր. ԳԿ, Է զկնի խաչվ. 7
Լ. Մարտինի Էդմուն.
- 12 31 Բշ. Դձ, Ս. Ստեփանոսի 8
Հոռովայ հայրապետին, և
քահանայից և սարկաւա-
գաց եւ ժողովրդոց.
- Ս — ՏԻԼ ԴԻԼ անիւ.
-
- ՆՈՅԵՄԲԵՐ
- 30 ՕՐ.
- 13 1 Գշ. ԴԿ, Ս. Ակիփանայ 9
Եպիս., Յովսէփայ քահան.,
Այիթաւայ սարկաւագին
և Պշառնի վկային. — Ռ.
- 14 2 Դշ. աճ, պահք. 10
Աստուծոյ և Դմիտրի.

- Ն. ՆՈՅԵՄԻԱՆԻ Լ.
- 15 3 Եւ. աղ, Ս. Հայրապետացն 11
Մեարոփանոսի, Աղեքսան-
դրոսի եւ Պօղոսի խոստո-
վանողին. և սրցն նօսարացն՝
Մարկիանոսի եւ Մարտի-
րոսի.
- 16 4 Ուր. բձ, պահք. 12
- 17 5 Շբ. բղ, Ս. Հրեշտակա- 13
պետացն՝ Գարրիելի և Մի-
քայելի, եւ ամենայն երկ-
նային զօրաց.
- 18 6 ⊕ Կիր. դձ, Թ. զկնի Խաչվ. 14
- 19 7 Բշ. գղ, Ս. Մեղիտոսի Ան- 15
տիոքայ Հայրապ., Մինասայ
եգիպ. եւ միւս Մեղիտոսի
եպիսկոպ. Բուրայ քահ. և
Շինու սարկաւագին.
- ⊕ — Տրդատան և Կոնստանտ.
- 20 8 Գշ. դձ, Ս. Դեմետրեայ 16
վղ. և Բասիլիսկոսի քահա-
նային. — Ռ. Միտայելի
հրեշտակաւորին և ամենայն
երկնային զօրաց.
- 21 9 Դշ. դղ, պահք. — Յայտմ. 17
եւ Տօմ. Տրե. — Լա. Ընթա-
յառն Ս. Արքիմ.

- Ն. ՆՈՅԵՄԻԱՆԻ Լ.
- 22 10 Եւ. աձ, Ս. Գուրիասայ, 18
Սամոնասայ, եւ Արիսայ
ոարկ., Ռոմանոսի միայնա-
կեցին, Մանկանն խոստով.
և Հիւսիքոսի զինաւորին.
— Լա. Ձիւլէլայ Կոնստ.
- 23 11 Ուր. աղ, պահք. 19
- 24 12 Շբ. բձ, Ս. առաքելոցն 20
Անդրէի եւ Փիլիպպոսի.
— Ռ. Յով. աղբարեմի.
- 25 13 ⊕ Կիր. բղ, Ժ. զկնի Խաչվ. 21
— Ռ. Յով. աղբարեմի. —
Լա. Կարաբէլէլայ Կոնստ.
- ⊕ — Ձիւլէլայ Կոնստ.
- 26 14 Բշ. դձ, Ս. Անդրէի զօրա- 22
վարին և բանակին նորին, և
սրբոց վկայոցն Կալինիկո-
սի և Դեմետրեայ. — Ռ. Փի-
լիպպոսի առաք. և Բարե-
միւրան 40-օրեայ պահք
Ծննդեան Բ"սի.
- ✠ Ծննդեան Վեհ. Կայսրու-
հայն Ռոմայ ՄԱՐԻԱՅ
ՓԵՕԴՕՐՈՎՆԱՅ.

ՆՈՅԵՄԲԵՐ

Լ.

- 27 15 ԴԷ. ԳԿ, Ս. Անդրիանոսի 29
 եւ Կնոջն Անատոլայ, եւ
 Թէոդորոսի եւ Ելէթիւրոսի
 վկայիցն. — Ռ. Սիւլբի Կ-
 հայ Ծանոթեան Բ՞ռի.
- 28 16 ԴԷ. ԳԴ, պահք. — Ռ. 24
 Մարթիոսի աւետարանիչն.
- 29 17 ԵԶ. ԳԿ, Ս. Արքահամու եւ 25
 Խորենայ, եւ անարծաթ
 բժշկացն՝ Կողմայի եւ Դա-
 միանոսի, եւ Աստուածա-
 տրոյ վկային.
- 30 18 Ուր. աճ, պահք — Լտ. 26
 Անդրէի աւետիլոյն.
- 1 19 ՇԲ. ագ, Ամենայն որդոց 27
 հնոց եւ նորոց, յայտից եւ
 անյայտից. — Լտ. Դեկ-
 Տեմբեր.
- 2 20 Կ Կիր. բժ, ԺԱ զկնի խշ 28
 — Բարեկ. Յիսնակի պհց.
 — Լտ. Աւագի Կիր. Գ-
 լարեան.
- 3 21 Կ ԲԶ. բգ, ԵՕ Եր. պհց. 29
 ԸՆԾԱՅՍԻՄՆ Ս. Ա՞ԾԱ-
 ԾՆԻ Ի ՏԱՃԱՐՆ.
- 4 22 ԴԷ. ԳԴ, Բ օր յիսն. պհց. 30
 — Հր. Թեթեի.

ՆՈՅԵՄԲԵՐ

Լ.

- Փռիւմն.
- 5 23 ԴԷ. ԳԿ, Բ օր յիսն. պհց. 1
 — Տճ. Ռեթիլ Աւեր.
- 6 24 ԵԶ. ԳԴ, ԵՕ օր յիսն. պհց. 2
 7 25 Ուր ԳԿ, ԵՕ օր յիսն. պհց. 3
 8 26 ՇԲ. աճ. Ս. Գրիգորի որան- 4
 շիւղագործին, Նիկողայոսի
 հայրապետին եւ Միւսոնայ
 եպօսին — Լտ. Յուլի-
 Ս. Ա՞ռնի Ի յԱնայե.
- 9 27 Կ Կիր. ագ, Ա Յիսնակաց. 5
 10 28 ԲԶ. բժ, Ս. Կուսանացն Յու- 6
 լիանեայ եւ Վասիլուհայ.
- 11 29 ԴԷ. բգ, Ս. Ղաւնկիանոսի, 7
 քհնյին, Ցարադրոսի, Պրո-
 բոսի, Անդրոնիկոսի եւ Ո-
 նեփանայ, եւ այլոց աշա-
 կերտացն Պողոսի.
- Ծ — Բռի եւ Եւրո.
- 12 30 ԴԷ. ԳԴ, պահք. — Ռ. Ան- 8
 Դրի Եւրո.

31 ՕՐ.

- 13 1 Եւ. ԳԿ. Ս. Կղերմայ հայ- 9
րապետին եւ Բագարատայ՝
Տոռամենայ եպիսկոպոսին.
— Լա. Լուսինայ խաւին.
14 2 Ուր. Դձ, պահք. 10
15 3 Շք. ԳԿ. Ս. Առաքելոցն եւ 11
առաջին լուսնաորդացն մե-
րոց Թագեոսի եւ Բարթո-
ղոմէոսի.
16 4 Կիր. աձ, Բ Յիսնակաց. 12
Ու. Վառաժանայ խաւին.
17 5 Բշ. աԿ, Ս. Գննարկոսի 13
ե"պսին եւ Մերկեռիոսի
գինաւորին, և Յակովկայ և
Իրաւափառայ.
18 6 Դշ. բձ, Նախաժկայ եւ 14
անդրանիկ Թագաւորին մե-
րոյ սրբոյն Արգարու.— Ու.
Նիկողայոսի հայրապետին.

- 19 7 Դշ. ԳԿ. պահք.— Ու. Աճ 15
Բրախանի Իպ'սին.
⊕ — Բարեխաւ.
20 8 Եւ. Գձ, Ս հարցն եգիպ- 16
տացոց՝ Պօղոսի, Պօղայ,
Մակարայ, Եւագրի, Յով-
հաննու դրեցոյն, Յովհան-
նու կարճահասակին, Նե-
ղոսի, Արսենի, Սիսիանու,
Դանիելի, Սրապիոնի, Մա-
կարիոսի, Պիմենի եւ այլոց
սրբոց հարց.
21 9 Կ Ուր. ԳԿ. պահք. ՅԼՈՒ- 17
ԹԻՒՆ Ս. Ա"ՄԱՄՆԻ Ի
ՅԱՆՆԱԼԻ եւս Ու. Յայամ.
և Տճմ. Բաղդոց.— Լա. Թաւ-
մայի առաքելոյն.
22 10 Շք. Գձ, սրբոցն Նիկո- 18
ղայոսի զմիւսնացոյ սրան-
շեւագործ հայրապետին.
23 11 ⊕ Կիր. ԳԿ, Գ Յիսնակաց. 19
Բարեկենդան Ս. Յակոբայ
պահք.— Ու. Դանիելի Ի-
նալիցին.

Ն.	ԴԵՎՏԵՄԲԵՐ	Լ.
44 12	ԲՆ. աճ, պՏ. Ս. Մինասայ, 20 Երմոպինեայ, Եւգրասիոսի, Եւ կամաւոր աղքատացն Յովհան. և Ալեքսիանոսի. — Ու. Սիբիրիէն Եւրոպի. 25 13 ԳՆ. աղ, պՏ. Ս. Վոռնելիոսի 21 Հարեւրաստանն Եւ Շմա- ւոնի ազգականին ՔՍի- որ խաչեցաւ յԵրուսաղէմ, Պողիկարպոսի Հայրապե- տին Չմիւռնիոյ և վկայիցն՝ որք յարեւելս կատարե- ցան. — Լա. Ծննդ Տեառն. (— Անշիւթի հոգնանք. 26 14 ԴՆ. բճ, պաՏ.բ. — Լա. 22 Ստեփանոսի Զատնիւն. 27 15 ԵՆ. բզ, պՏ.բ. Ս. Եւտարա- 28 տիոսի, Օգոստինոսի Եւ- գինէոսի, Ուրիստոսի, Եւ Մարգարիոսի. — Լա. Յով- հաննա աւետարանչին. 8 16 Ուր. գճ, պաՏ.բ. 24 29 17 Շբ. գզ, Ս. Յակոբայ Մրծ. 25 բնայ Հայրապետին, Մա- րուգէի ճգնաւորին Եւ Մի- լիտոսի Եպիսկոպոսին,	

Ն.	ԴԵՎՏԵՄԲԵՐ	Լ.
30 18	⊕ Վիր. Դճ, Դ Յիմն.	26
31 19	ԲՆ. ԴԿ, Ս. Հայրնպետացդ Իգնատիոսի և Ադգէի, Եւ Մարուլթայի Եպսին. — Լա. Սեղբէսորոսի հոգնանք հոյ- րապետին.	27
1 20	ԳՆ. աճ, Ս. Թէոպոմկայ Եպիսկոպոսին Եւ Թէոդ- նայ վկային, Եւ չորից զինուորացն՝ Բաստի, Եւ- սեբի, Եւսիբի Եւ Բասի- լիդեայ. — Լա. Յովն. ՎԱՐ և Դարեմաւոր 1889 Եւստիանին և Դոն Դոնի- նա-Սեմն Տեառն.	28
2 21	ԴՆ. աղ, պահճ. — Հբ. Սեբ-ի.	29
⊙	— Փոխախախտ.	
3 22	ԵՆ. բճ, Ս. Կուսմանցն Ինգոսի Եւ Դոմնայի, Եւ Գղերիկոսի բճկին, Եւ եր- կուց բերուցն՝ որք այրե- ցան յեկեղեցին Նիկոմի- դացւոց. — Ու. Յովնանայ Լա. — Տճ. Զեմալի Եւ Լի- 4 23 Ուր. բզ. պահճ.	1 2

- Ն. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ Լ.
- 5 24 Շք. դձ, Ս. Դաւթի մար- 3
գարէին եւ Յակոբայ առա-
քելոյն. — Ռ. Ճրագաւայ
Ծննդեան.
- 6 25 ⊕ Կիր. գկ, Ե Յիսնակաց. 4
— Յ. և Ռ. Ծննդեան Տեառն
Դարայ. Ուրիշ Ե Կայա Դե-
ւե Ե 4 Յանգարի. — Լտ.
Յայրենաւիւն.
- 7 26 Բշ. դձ, Ս. Ստեփանոսի Ե
նախազկային եւ առաջին
մարտիրոսին.
- 8 27 Դշ. գկ, սրբ. առաքելոցն 6
Պետրոսի եւ Պօղոսի. —
Ռ. Ստեփանոսի նախաւի.
9 28 Դշ. աձ, պահ. 7
Ս — Չեւեբի հոգեւոր.
- 10 29 Եշ. ագ, Ս. որդւոցն Որոտ- 8
ման՝ Յակոբայ առաքելոյն
եւ Յովհ. աւետարանչին.
— Բարեկ. Ծննդ. պահոց
11 30 Ուր. բձ, — օր պհց. Ծն. 9
12 31 Շք. րկ, Բ օր պհ. Ծն. — 10
Ռ. Միլենայ հոգեւոր.

ՄՍԵՐ ՄԱԳԻՍՏՐՈՍ
Մ Ս Ե Ր Ե Ա Ն Յ

† յ3 Օգոստ. 1873.

աճկաստանի Զմրու-
նիա (իզմիր) քաղա-
քին մէջ ծնած է Մսե-
րը 1808 թ. մայիսի
16-ին և իւր սկզբնա-
կան ուսումն ու զաստիարա-
կութիւնը ստացած է տեղ-
ւոյն Տէր-Յովհաննէս Միր-
զայեանց վանանդեցի քահա-
նայէն, որոյ վիպասանական
գրուածքը «Ոսկեղար և Ար-
փիական Հայաստանի» անու-
նով՝ նշանաւոր տեղ բռնած

մեր Հայկական նոր մատենագրութեան մէջ *):

Իւր ստացած կրթութիւնը բաւական չհամարելով Մսեր պատանին, իւր 18 տարեկան հասակին, թողուց իւր հայրենիքն ու աղգականները և 1826-ին Էջմիածին գնաց իւր ուսումը կատարելագործելու, միանգամայն և վարդապետական վեղար ստանալու նպատակաւ: Չորս տարի կեցաւ Մսերը Էջմիածնի մէջ և 1830-ին կարպեցի Յովհաննէս արքեպիսկոպոսի հետ Թիֆլիս գնաց, ուր առաջնորդական դրագիր եղաւ և միևնոյն միջոցին Ներսիսեան դպրոցի մէջ կրօնուսուցչու-

*) Տես «Պատմ. Հայերէն Դպրութեան», հատոր Բ, Նոր մատենագրութիւն. Վենետիկ, 1878, երես 452—453.

թեան, աղգային պատմութեան և աշխարհագրութեան վարժապետ կարգունցաւ: Ասով ալ չբաւականանալով երեք տարիէն յետոյ (1833) Մսեր վարժապետը Մոսկուա ուղեց զնալ, բայց հազիւ թէ Նոր Նախիջևան հասաւ և ահա վիճակին Ներսէս սրբազան արքեպիսկոպոսը (վերջը կաթողիկոս) յատուկ նամակով հրաւիրեց զինքը, որ առաջ Քիչնե հանդիպի: Մսերը սիրով կատարեց Ներսէսի առաջարկութիւնը և Քիչնե հասնելէն քանի մի օր վերջը առաջնորդական քարտուղար նշանակուեցաւ և երկու տարիէն յետոյ (1835) աւագ սարկաւագութեան պաշտօն ընդունելով՝ Հնչեշաի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սրբազնագործ սպառաւորաց կարգն անցաւ:

Հնչեշտի մէջ՝ ժամանակին
անուանի հայկազն Յովհան-
նէս Մանուկ-Բէյի յատուկ
պաշտպանութեամբը հետզհե-
տէ յառաջ գնալով՝ ամուսնա-
ցաւ Մսերը և մէկ մանչ զա-
ւակ միայն ունեցաւ Զարմայր
անունով։ Այնուհետեւ սկսաւ
Մսերը կրօնական գրքերու
շարադրութեան պարապիւր,
որով հետզհետէ իւր գեղե-
ցիկ համբաւը հեռաւոր տեղեր
տարածուելով՝ 1848-ին Մոս-
կուայի Լազարեան ձեմարա-
նը հրաւիրուեցաւ, և նոյն
տարւոյ մայիսի 10-էն սկսեալ
կրօնութեան և հայկա-
րանութեան պաշտօն վարեց
և երկու տարիէն վերջն ալ
(1850) տպագրել տուաւ իւր
ընդարձակ «Հրահանգ Քրիս-
տոնէական վարդապետու-
թեան» անունով ոսկեգինիկ
մատենանը, որոյ գեղեցիկ

խմբագրութեան մասին Ներ-
սէս Ե կաթողիկոսէն «Աս-
տուածաբանութեան Մագիս-
տրոսի» կոչումն ստացաւ։

Այնուհետեւ ընդ առաջ և
ասպարէզ բացուելով Մսերի
առջև՝ նա իւր հետզհետէ շա-
րադրած կրօնական դասա-
գրքերովը աշակիսի ժողո-
վրդականութիւնն ստացաւ
մեր ազգայնոց մէջ ու աշն-
պիսի փառքով ու պատուով
հռչակուեցաւ նորա պատկա-
ռելի անունը, որոյ նմանը
կարող ենք ասել թէ չկայ նոյն
վիճակն ունեցող անձանց
մէջ։ Նա մինչև իւր կենաց
վերջին օրերը թղթակցու-
թիւններ արաւ Հայոց պատ-
րիարքներու, եպիսկոպոսնե-
րու և ուսումնականներու
հետ, և Ներսէս Ե ու Մատ-
թէոս Ա կաթողիկոսաց
ստանձին ուշադրութեանն ու

յարգանացը արժանացաւ Եւ
յիրաւի, թէ որ մէկը ուշի
ուշով նայի մեր այս ազգա-
պարծանք դիւցադին առա-
քինի կեանքին վրայ, անտա-
րակոյս կտեսնէ, որ նորա
դրականական վաստակներէն
կը շնչէ ճշմարտութիւն՝
առանց երկիւղի, սէր դէպի
հայկական սուրբ եկեղեցին՝
առանց կեղծաւորութեան և
մշակումն մայրենի լեզուի՝
առանց խոնջութեան:

Մեր խօսքերուն ապացոյց
կարող են լինել 1859 թուէն
հրատարակուած «Ճռաքաղ»
ամսագրի կրօնական, բանա-
սիրական և Ազգային գիտե-
լիաց վերաբերեալ բազմաթիւ
յօդուածները, որոց մէջ
մասնաւոր ուշադրութեան
արժանիներն են. 1) Սովորու-
թիւն ողջոյն տալոյ եկեղե-
ցոյ մէջ սլաւոարադի ժամա-

նակ.— 2) Տեառներդառաջ և
երեկոյին ճրագավառութեան
կամ կրակավառութեան սո-
վորութիւնը.— 3) Հանդէս
հարսանեաց Արտաշիսի Բ-ի.
— 4) Յոյց ի գալուստ Սա-
թիւնկան ի Հայս.— 5) Պա-
րոյր պսակեալ.— 6) Երգ ի
վարդան Մամիկոնեան.— 7)
Պատմութիւն գիւտի և փո-
խադրութիւն նշխարաց Ս.
Գրիգորի Լուսաւորչի՝ հան-
դերձ քննութեամբ.— 8) Օթե-
ւանք դիւցազանց Հայոց.—
9) Հանդէս ջրօրհնեաց.—
10) Յաղթանակ հաւատոյ մե-
ծին վարդանայ.— 11) Շինա-
րաբք Հայաստանի և աւե-
րիչք նորին.— 12) Հայկ.—
13) Վասակ ի դժոխս.— 14)
Ի մեծայաղթն Տրդատէս.—
15) Շահատակութիւն և մահ
Ջարմայրայ և այլն, և այլն,
որոց թիւը 300-էն աւելի է:

իսկ նորա ճարտարարուհոս
խրատական երգերէն հետա-
դաները մէջ կրեբեք.

Մի՛ դու այլում պեղեր ըզգութ,
Ձի մի՛ ի նոյն անկցիս ընդ հուսի

Իմաստութիւն զարդ է մանկանց՝
Թէ զըտեր զայն, զըտցես և դանձ:

Երբէք թէ քեզ հասանէ վիշտ,
Յուն ած՝ զի այն չըմբնայ միշտ:

Յառնէ՛ ոյր չիք ի դէմս ամսթ,
Փախիր ի բաց՝ մի զընար մստ:

Թէ լի ոսկում չունիս քըսակ,
Մի՛ ընդ ումեք արկաներ սակ:

Թէ չկնիս ոչ պարտալըճար,
Չոր ինչ ունիս՝ տան ի վաճառ:

Այստեղ հարկաւոր կհամա-
րիմք քիչ մի յետ դառնալ և
յիշատակել, որ Մսերը գիտ
Էջմիածին եղած թամանակէն
դիտաւորութիւն ունէր չլիւ-
նեակոյ Մխիթարեանց պէս
մի նոր միաբանութիւն հաս-
տատել ի Ռուսաստան ընդ

արքայութեամբ Միքայէլ
վարդապետի Սալլանթեան,
ուստի և այս մասին ոչ սա-
կաւ ուշադրութեան արժանի
են Մսերայ 1831—32 թուա-
կաններուն Թիֆլիզէն գրած
նամակները՝ այլևայլ անձանց
անուններով *), որոց մէկուն
մէջ (յանուն Յովհաննէս վար-
դապետի Շահխաթունեանց,
որ ի Ս. Էջմիածին) այսպէս
կը գրէր... «Համախորհուրդ
եռանդն ձեր և իմ առ հաս-
տատելոյ զմիաբանութիւն մի
իրրև զՄխիթարայն՝ թագու-
ցեալ մնայր ցարդ ի սրտի
մերում իրրև կայծ ի գայլա-
խազի. և վասն չերեկոյ յուս-
տեքէ ձեռն օգնականի առ
այն՝ այցելութիւն Նախա-

*) Յես «Փարոս», հրատարակու-
թիւն Չարմայրայ Մսերեանց, Յե-
աւր Ե, 1876, էջ 7—12.

խնամողին թողեալ մնացաք:
Եւ ես իսկ յընթեռնուլ իմ
աստէն զպատմութիւն Մխի-
թարայ՝ վառէի բորբոքէի,
և անդրէն յիս ինքն ամփո-
փեալ չիջանէի, յողոց ելա-
նէի, և դարձեալ լռէի: Այլ
դու տես ինձ աստանօր, Հայր
սուրբ, զսքանչելի և զարտա-
քոյ մտաց սահմանի զգօրու-
թիւն նախախնամող մատին՝
որ ոչ դադարէ յիւրաքան-
չիւրում ժամանակի ցուցա-
նել զներգործութիւն իւր յայ-
նոսիկ, ոչք կարդան առ նա
սրտիւք: Ահա Միքայէլ վար-
դապետն Սալւանթեան ի Մոս-
կով, խաչատուր զպիրն ի
Դերպտ, Առաքեալ զպիր եղ-
բայրն իմ և ես աստէն միով
հոգևով կապակցեալ, ի մի
շունչ խառնեալ, ի բազմաց
աչաց յայլեյայլ վայրաց ի
մի և նոյն շաւիղ խորհրդոյ

դիտեալ, դնեմք զանձինս ի
զինումն վասն սիրոյ հայրե-
նեաց, և նկրտիմք հոգևով չափ
գալ ժողովիլ ի մի միաբա-
նութիւն ուխտի հայրենեաց,
և առնել զոր ինչ Ամենաբա-
րւոյն կամաց է հաճոյ յօ-
դուտ եկեղեցւոյ իւրոյ սրբ-
բոյ: Եւ այս իսկ է, արդա-
րեւ, պաշտօն մեր և կոչումն
և կրօն:

Միաբանութեան համար
յարմար տեղ որոշած ու պէտք
եղած գրագրութիւններն ևս
արած էր Սալւանթեանը. վա-
սըն զի «ի կատարումն խոր-
հրդոյս, կաւելցընէ Մսերը
իւր վերոյիշեալ նամակին մէջ,
բարւոք թոռեցաւ ընտրել ի
բնակութիւն միաբանութեա-
նըս զվանքն՝ որ ի Նախիջե-
ւան քաղաք նոր, ուր ոչ
միայն վասն բարեխառնու-
թեան օղոյն և առողջարար

ջրոցն, այլ և վասն բազմաց
պարագայից մարթ է գտա-
նել զհանգիստ, և զիւրեաւ ի
ձեռս բերել զամենայն, որ
ինչ միանգամ կարեոր դատի
միաբանութեան, որպիսի են
թուղթք, գրիչք, գործիք
տպագրութեան, արք արհես-
տաւորք, և այլն: Վասն այսր
գրեալ է Հ Մկրտայէլ վար-
դապետն Սալլանթեան՝ գե-
րապատիւ Աբբայն մեր առ
Ներսէս արքեպիսկոպոսն, և
խնդրեալ է ի նմանէ զայն
տեղի, ըստ որում է ի վի-
ճակի նորա: Ներսէս արք-
եպիսկոպոսն թէպէտ յօրէ
յօր ձգէ զիրսն, բայց Նա-
խիջկանցիք ամենեքեան կա-
րի տարփանօք և ջերմնուան-
դութեամբ յօժար են առ այս,
և գրով իսկ խնդրեն զնա
ինքն զԱբբայն մեր փութալ
առ ինքեանս, և խոստանան

տալ զայն վանք հանդերձ
սեպհական կալուածովք նո-
րին՝ որոց գումար արդեանց
ի տարին է աւելի քան զ2000
մանէթ արծաթ դրամ: Նա՛
ոչ միայն զդրամս, այլև զան-
ձինս իսկ հեղցութ, ասեն, ի
սէր հայրենեաց, եթէ զայդ-
պիսի ինչ առնել ունիջիք:
Խաչատուր դպիրն (Արուվեան)
հաւատարմացուցանէ վասն
պարոն Պարրոտայ (ելողի ի
Մասիս անդր) և վասն այ-
լոց նշանաւոր անձանց, թէ
խոստանան նոքա օգնել այ-
սրմ հոգւով չափ: Եւ զի ծա-
նուցեալ ոմն է այժմ դպիրն
Խաչատուր՝ ոչ նախարարա-
ցըն միայն, այլև նմին իսկ
կայսեր, ունի նա մատուցա-
նել վասն այսր խնդիր առ
Տէրութիւնն, և յուսալի է,
թէ յաջողեսցի այս գործ օգ-
նականութեամբ Այնորիկ՝ որ

յաջողէն զամենայն յամե-
նայնիս. Եւ Տէրութեան չէ
ինչ դժուարին գործ այսպի-
սի, որ զանհամար դրամս
ընծայէ ի շինութիւն ուսում-
նարանաց յայլևայլ քաղա-
քս և գաւառս՝ եղևալս ընդ
հովանաւորութեամբ իւրով
վասն լուսաւորութեան:

(... Մնայ արդ ձեզ գտա-
նել այդր զքանի մի հաւա-
տարմախորհուրդ ան ձինս,
որք յօժար իցեն գրիլ ի միա-
բանակից եղբայրութիւն մեր,
և ցանկացողք իցեն ի տալ
զանձինս ի ձգունս վասն
հայրենեաց և պայծառու-
թեան եկեղեցւոյ, զի որպէս
գրէ բազմիմաստ Աբբայն մեր,
պարտ է ի միաբանութեան
մերում ունիլ զանձինս գոնէ
իբրև քսան կամ աւելի կամ
պակաս: ... Ես չկարծեմ, թէ
գտանիցէք զուք այդր զուք՝

որ իբրև զիսն իցէ, և ոչ ես
կարեմ ընտրել զուք ի միա-
բանիցդ՝ խոնելոց այդր՝ իբ-
րև զձեզ. բայց միայն Հ. Աբ-
րահամ վարդապետ Կոս-
տանդնուպօլսեցի եղբայրն
մեր՝ յուսպմ, թէ սրտի մը-
տօք փափագեսցի գրիլ յայս
միաբանութիւն, որպէս փա-
փագէաքն և յառաջնմէ. նա
զի՛ մի է նա ընդ ձեզ ի յղա-
ցողաց զայդ խորհուրդ նախ
զառաջինն ի Կոստանդնու-
պօլիս: ... Մեծ թշուառու-
թիւն է ապաքէն մնալ այդր
առանց ինչ յուսոյ ակնկա-
լութեան, ուր վատութիւն
ջրոց և ժանտութիւն օդոյ
նուազէ զկեանս մեր, և տա-
ռապեցուցանէ զմեզ աղգ
աղգ ցաւովք և հիւանդու-
թեամբք, և տառուական արև
երիտառարդութեան մերոյ
թագնէ ամպովք պէսպէս պա-

տահարաց: Զի է, զի տան-
ջիբդ և տառապիք ընդ դառն
թշուառութեամբդ: . . . Յոր-
դորեան զՀ. Արրահամն (թէ և
չիցէ նա կարօտ յորդորա-
նաց) հաճիլ յայս միաբանու-
թիւն մեր: . . . Արդ՝ զինեան
զմէջս քո, Հայր սուրբ, որ-
պէս և մեք զինեմքս. անս
ժամ, անս ժամանակ, այս է
օր մեր՝ այս. փութա կան-
դաղել յայսմ խորհրդեան
զքանի մի անձինս, և ծանու-
ցանել ինձ զանուանս նոցա: .
Մի թուլասցուք, Հայր սուրբ,
զմտաւ ածցուք զերջանիկ
Հարցն մերոց զճգունս՝ զվիշ-
տըս՝ զչարչարանս՝ զաքսոր՝
զքանտ՝ զմահ, զորս յանձն
առին ի սէր եկեղեցւոյ մե-
րոյ: Ապա թէ ոչ՝ չմնայ մեզ,
բայց եթէ զսպառնալիս Տեա-
ռըն, որ առ արծաթածրար
ծառայն՝ լսել: . . . Առ այժմ

իբր առ ձեռն ունիմք զվան-
քըն Նախիջևանայ՝ հանդերձ
մշտական 2000 մանէթ ար-
դեամբն, զոր ամի ամիմարթ
է ստանալ: Բայց եթէ կայ-
ցէ այլ ինչ պատշաճագոյն
տեղի քան զայն ի հեռա-
ւորս կամ ի մերձաւորս, ծա-
նուցիք ինձ զրով հանդերձ
զատողութեամբ մտաց ձե-
րոց զայլևայլ պարագայից.
զի այս օրէն է միաբանա-
սէր անձանց: Ես կարծեմ,
թէ որչափ բացակայ գտա-
նիցիմք յեջմիածնէ, այնչափ
առաւել յանդորրու կարեմք
ունիլ զմիաբանութիւն մերս,
և այլն:

Նշանաւոր է նաև 1867-ին
սեպտ. 21-ին, բարեյիշատակ
Գէորգ Գ. կաթողիկոսի Մոս-
կուա դնացած ժամանակը՝
Մսեր մագիստրոսի վերջին
ճառը, որոյ ոճոյն գեղեցկու-

թեան ու հայկաբանութեան հոգւոյն համար հարկաւոր համարեցինք մէջ բերել այստեղ:

«Աստուածարեալ քահանայապետ. Ոչ սակաւ ինչ աւուրք են՝ զի նուիրականն Դաստակերտ մերոյն վաղարշայ ետես զՁեզ յԱռաքելականն վերաբաղմեալ յԱթոռ՝ յիւրունն կաթողիկէի, ի վեհավայր Տաճարի Միաճնին իջման: Տեսանէ արդ զՁեզ և Մոսկուա՝ հինաւորցն քաղաքամայր Ռուսիոյ, քաղաքամայր՝ որ յերկերիւրոց ամաց հետէ ամենաճոխ ասպընջականն է Հայաստանին վտարանդի ծննդոց:

«Զքնաղ ինձ թուի պատահումնս՝ չքնաղագունից գուշակ բարեաց մերայնոյ աղին, և ոչ միայն բարեաց գուշակ, այլև մեծագունի առբերող

խնդութեան, մանաւանդ որոց միանգամ յաջողեցաւ Քահանայապետականիդ արժանի լինել տեսոյ, և նովին իսկ զչնորհակիրդ վայելել զօրհնութիւն: Ընդ այս չիք յերկուսնալ: Այլ ո՞ զմիոյ միոյ ի տեսանելեացն կշռել առնուցու զսրտին հրճուանս կամ ո՞ թարգմանել զնոյն խօսիւք ժողիցի:

«Եթէ «որդի իմաստուն ուրախ առնէ զհայր», որ պէս որդին ասաց Դաւթի՝ յԱստուծոյ իմաստնացեալն, իրաւամբք ապա և որդիք առաւելուցուն ի խնդութիւն համայն և ի փառս և յերջանկութիւն, յորժամ իմաստնոյ և կորովագունի հանձարով հանդիպիցին հօր: Զայս ասեմ, Տէր վեհափառ, առ ի դէմս բերելոյ դէթ ի մասնէ եւթ զմեծն զայն զուար-

ճութիւնն հոգւոց, որ արդ յա-
մենեսին ի մեզ առատանայ
ղեղու շնորհաբերդ եկաւո-
րութեամբ: Օրհնեալ Տէր, որ
հաճեցաւ զԱռաքելաշնորհ Հօ-
տապետդ ի խնամակալու-
թիւնն պարգեել՝ Հայաստա-
նեայցս Եկեղեցւոյ՝ հոգևոր
կարգելով զլուս հանուրց
Հայասեռիցն: Ժամ է նոցա
իրբն արդարն հարազատ որ-
դւոց ամենեւրանեան լուսա-
ւորչին միահամուռ պարել
ցնծութեամբ, յապահովեալք
յաւէտ ընդ Հովուապետա-
կան Գաւազանաւ նորուն
Աթոռակալիդ: Յն ծ ա ս ց ե ն
ամենեքեան, զի գտին զԱյրդ
զմեծ, զհոմանախորդդ երա-
նելեացն մերոց հարանց՝ Սա-
հակայ, Մեսրոպայ, Գրիգոր-
եանց, Ներսիսեանց: Գտին
նոքա զԱյրդ զմեծ, որոյ հա-
նապազորդեան փոյթ յառա-

քինի վաստակս, ծայրալիր
տենչ առ տարածումն և բար-
դաւաճութիւն շայեկանազու-
նից գիտութեանց յազգիս,
անյողդողհաւատարմութիւն
առ հայրենին Եկեղեցի և
կրօն, և յարատեակ ճիգն և
ջան յամենայնի վասն աղ-
գայնոյ օգտի և փառաց այ-
լովքն հանդերձ, միաբան յա-
մենեցունց վկայեալք են ի
հերուն հետէ: Գտին այն
(ղարձեալ ասեմ) զԱյրդ զմեծ,
որոյ միայն է յայժմուս ոչ
միայն ամենայն բարեմասն
լրութեանց և կարգաց տա-
ճարաց սրբոց և կղերական
վարժոցաց լինել հաստատիչ,
նորոգիչ և բարեզարդիչ, այլ
և իւրովն համոզակեր իմաս-
տութեամբ բժշկել զբեկեալս,
զանկեալս յարուցանել, վհա-
տելոց սրտից տալ մխիթա-
րութիւն:

«Իսկ մեզ առանձինն՝ ոչ վարկաբարակի խորհրդով, այլ իմն համարելի է շնորհ և այլ իմն բարեգիպութիւն այն՝ զի ամենատեսուչ խնամակալութիւնն վերին հաճեցաւ զվեհեղ մեր Այցելու յանդիման որդւոցս կացուցանել, առեալ ածեալ հասուցեալ ողջամբ զՊատկառելիդ ծերութիւն ի դաշտէն Արայի մինչև ի բացական ծաղս Հիւսիսոյ, և այս ի յաճախել թերևս զփառս մօրն ամենայն եկեղեցեաց Հայաստանեայց, և զԱթոռոյն սրբոյ, յոր ամբարձայքդ արժանապէս:

«Զի՞նչ ուրեմն համախմբելոցս աստէն առնել իցէ ի ժամուս, ո՞ր Աստուածապարգեւ Հովուապետ, եթէ ոչ՝ սրբաբազմաբարձար զբարեյա-

ջողդ շնորհաւորել զգալուստ՝ օրհնութիւնաբաշխ Ա. Ջոյդ մատչիլ ի համբոյր»:

Աւելորդ կհամարիմք յիշատակել Մսերայ ուրիշ մանր երկանիբութիւնները, ինչպէս 1) Հաւատապատում, որ է մանր ուսմունք Քրիստոնէական հաւատոյ. 2) Մանր ուսմունք ազգային եկեղեցական պատմութեան. 3) Մանր ուսմունք սրբազան պատմութեան Աւետարանի. 4) Հրահանգ քրիստոնէական հաւատոյ ըստ ուղղափառ դաւանութեան եկեղեցւոյ Հայաստանեայց. 5) Քրիստոսապատում, այն է համառօտութիւն աւետարանական պատմութեան հանդերձ ծանօթութեամբք. 6) Խմբագիր չափածոյ բանից. 7) Պատմութիւն կաթողիկոսաց Էջմիա-

ծնի ի Սիմէոնէ մինչև ցՅովհաննէս Ը, ամբ Տեառն 1763—1831. 8) Ճռաբաղ ամսագիր 1859—62. 9) Համբաւարեր Ռուսիոյ, երկամսեայ թերթ (1862—64) և այլն, որք հանրածանօթ են մեր ազգին:

Իւր կենաց վերջին տարիները՝ Մսերը աշխատեցաւ նաև «Փարոս» անունով պատկերազարդ լրագրին մէջ, որ իւր որդի պ. Զայրմայրն սկսաւ հրատարակել 1872-ին՝ (որ շարունակուեց մինչև 1879 թուականը). և 1873-ին յուլիսի վերջերը հիւադանալով՝ օգոստոսի 3-ին վախճանեցաւ՝ իւր 65 տարեկան հասակին և փառաւոր յուղարկաւորութեամբ ազգայնոց, բոլոր ուսանողաց լազարեան ճեմարանի և օտարազգի բարեկամաց թաղուե-

ցաւ Մոսկվայի Հայոց «Վազանկ ուլ» գերեզմանատան մէջ:

Այն յուղարկաւորութեան ներկայ եղողներէն շատերը մինչև ցայժմ կոչուին Մսերայ ձիւնի պէս ճերմակ մօրուքն ու գլխի երկայն՝ արծաթափայլ մազերը, նորա փառաւոր ղէմքի գեղեցիկ գծադրութիւնը, գլխի շուրջը դրած դափնեայ պսակները, որք ամենը մէկտեղ առանձին գեղեցկութիւն կուտային հանգուցելոյն ու միննոյն ժամանակ նորա սրբաւեաց վարքով անցուցած կեանքը կերաշխաւորէին: Մէկ խօսքով, Մսերը իւր դազադին մէջ պառկած էր ինչպէս կենդանի. նորա պատկառելի ղէմքը կփայլէր և քաղցր ժպիտը կարծես կխաղար իւր ցամաքեալ չրթանց վերայ:

Եւ այսպէս՝ հանգուցելոյն
մահուան լուրը քիչ ժամա-
նակուան մէջ աշխարհիս մին-
չե հեռաւոր տեղերը տարա-
ծուելով՝ նորա երախտագէտ
աշակերտներէն շատերը ցա-
ւակցական նամակներ ու հե-
ռագիրներ յուղարկեցին ի
Մոսկուա, յանուն հօրը ազ-
գասէր փութոյն և յարատե-
ւող ուսումնականութեանը
միայնակ ժառանգ Զարմայր
որդւոյն. իսկ բարեյիշատակ
Այվազեան Գաբրիէլ սրբա-
զան արքեպիսկոպոսը, ի նը-
շան յարգանաց, հետագայ
պեղեցիկ տապանագիրը շա-
րադրեց նորա գերեզմանա-
քարի համար՝ Մսերայ բազ-
մաթիւ սաներուն բերնէն.

Հանգիր ընդ վիմաւս

Ալեզարդ զըլուխ,

Խորհրդոց բարեաց

Աղբիւր յորդաբուղիս,

Հայկեան բարբառոյս

Ընտիր գանձարան,

Ուսուցիչ հմուտ

Եւ քաջ ախոյեան.

Որ ի Լազարեանց

Պերճ ճեմարանի

Ամբիժ հաւատոյ՝

Խօսից հայրենի

Քսան և հինգ ամ

Կացեր վարժապետ,

Հորդեալ քոց սանից

Զուղին արահետ

Զքեզ ի խանձարուրս

Գըգուեաց Ըղմիւռին

Եւ ողջադուրեաց

Սուրբ Էջմիածին.

Քեւ պանծայր Քիչնե,

Պարծէր և Հընչեշտ

Եւ ողբայր Ըղքո

Բազմամեայ հրաժեշտ:

Զքո գրաւորական

Երկոց ճոխ հանդէս

կարգեաց վեհապետ
Մեր արին Ներսէս,
Կընքեաց ըզնոսին
Ի յանմահութիւն
Տըւեալ իմաստնոյդ
ՄԱԳԻՍՏՐՈՍ անուն:

Արդ մինչ յօթեանս
Երկնից խորանի
Հըրճուի քո հոգին
Ի լոյս արփենի,
Ընկալ ըզսիրոյ
Պըսակս անթառամ
Ձօնեալս ի սանիցն
Քոց յողջներամ:

Խօսքերնիս վերջացընելով
այս ալ ասեմք, որ Մսերայ
հասակը միջակ էր, կերպա-
րանքը սուրբ ու պատկառե-
լի, բնութիւնը հանդարտ՝
համեստ ու ազնիւ և խօսակ-
ցութիւնը բնական ու ստա-
ցական ոճերով զարդարուած:
Ինքը թէև տարիքով ծերու-

նի, բայց կազմուածքով կայ-
տառ ու առողջ էր:

Խաղաղութիւն ոսկերացդ,
բազմարդիւն դաստիարակ
հայկազնպատանիներու. վըս-
տահ եղիր, որ քո գեղեցիկ
յիշատակը՝ քո բազմաթիւ
աշակերտաց սրտերուն մէջ
յաւիտեանս յաւիտենից ոս-
կեղէն տառերով դրոշմուած
կը մնան, և քո բազմահոշակ
ու ազգապարծանք անունը
Հայոց եկեղեցական պատ-
մութեան ու մեր նոր մատե-
նագրութեան մէջ վայելուչ
տեղ կը բռնէ անտարակոյս:

Ե. Տ. ԱՐԻ.

ՅՈՒՑԱԿ

ՀԱՅԵՐԷՆ ԳՐՈՑ,

որք վաճառին ի Ռոստով

Ի ԳՐԱՏԱՆ

Յ. ՏԵՐ-ԱՐՐԱՅԱՍՅԱՆ.

Եբեք-բա իւղիւ Լա-
բուրնայ գիւանագիր դըպ-
րի Եդեսիոյ. վենետիկ . . 1 —

Աբ-Բալէիզա. վենտ. 3 —

Ազիյի յաւաջադի-
մութեան մասին մի քանի
խօսք. Մոսկուա, 1882. . — 50

Ալաւի-ի, վիպասա-
նութիւն Ա. Վ. Կրիս-
եանց. Ռոստով, 1875. — 50

Այբբիւ-բան 75 զիմա-
տիպ պատկերներով, որոյ
մը կայ հայերէն եւ ռու-
սերէն բառարան հար-

կաւոր գիտելիներու. Ռոս-
տով, 1885. — 15

50 հատ գնողին. — 10

Անի-յի Շիրա-նայ
մնացորդք բանից, հր-
տար. Ի. Ք. Պատկանեան.
Պետերբուրգ 1 —

Անի-դ-դեր, զուր-
ճաւի զրոյցներ, համա-
ռօտ դէպքեր եւ առակ-
ներ, մեծ մասամբ ազ-
գային կեանքից առանձ,
Գ. Շիրմազանեանցի.
Թիֆլիզ — 50

Ալա-բա-բա-նիւ 10
հատոր, հին տիպ, վենտ. 15 —

Ալա-բա-բա-նիւ ու-
սումնական եւ բնական,
Հ. Ա. Պալէեան. վենտ. 1 75

Ալա-բա-բա-նիւ 8:
Գալտեան. Թեոդ., 1865. 1 50

Ա-յի-ն բառարան. վե-
նետիկ 5 —

Ար-դ-դ-ի-ն լուսնի-
վենետիկ. 1 —

Բանալի գիտութեան
ռուս լեզուի. Ե. Տէր-Աբ-
րահամեան. Ռոստով. . . — 50

50 հատ գնողին . . — 35

Բաւարան ի Ռուսաց
լեզուէ ի հայ. Գ. Երէց-
փոխեանց. Թիֆլիզ. . . . 6 —

Բաւֆիթ գաղղիարէն,
հայերէն եւ տաճկերէն, Բ
տիպ, Վեննա. լաւ կազ-
մով (1224 էրես). 9 —

Բնաբանութիւն տես-
կան եւ փորձառական (Ֆի-
զիկա) աշխարհաբան, բազ-
մապատկեր, 2 հատոր.
Վեննա. 6 —

Բնագիտութիւն (Ֆիզի-
կա) փորձառական, համա-
ռօտ օգտեւութարանո-
թեամբ եւ քիմիայով. պատ-
կերազարդ տիպ. Վեննա. 5 —

Բնական պարտութիւն,
երկու հատոր, 302 պատ-
կերներով, Բ տիպ, Վեննա. 6 —

Գեղ-գրութիւն հայե-
րէն, ռուսերէն եւ ֆրանսե-
րէն, աշխ. Ե. Տէր-Աբրա-
համեան. Ռոստով 1881. . . — 50
25 հատ գնողին. . . — 40
50 > > . . — 30

Գրեթէր Վայնֆա. Ռոս-
տով, 1880 (սակաւածիւ) 1 —

Ղեկաւորութիւն առ
ձեռն Հ. Եղուարդայ Հիւր-
միւզեան. Վեննա, 1867 1 —

Դաւարան հայկազն ման-
կանց, Դ. Արամեանի. Փա-
րիզ, պատկերազարդ, ամե-
նափառաւոր տիպ. 1 50

Դպրոց բարոյ, Հ. Մա-
նուէլի Քաջունայ. Վեննա. 8 —

Դոն-Էմմանուէլի Ա, Բ բա-
նաստեղծութիւններէց մի
քանի ոտանաւորներ. Մսկ. — 20

Լուսն. պատմութիւն
վարդանանց, ըստ Անձե-
ւացեացն օրինակի. Պօլիս. — 50
25 հատ գնողին. . . — 45
100 > > . . — 40

Եղեմի Դաւթեանի —
 Բէնէ. Վեհեանի, 1838 . 3 —
 — Նոյն 1859 . . . 3 —

Երեմի Կատմութիւն
 Հայոց, Գ. Ծեր. Պատկա-
 նեան. Ռոստով, 1876 . . — 50

Օւնեբայ Գլխայ Եւսե-
 հանաւ Մաթիանի մա-
 տենագրութիւնը, փառա-
 կազմ, ոսկեզօծ. Վեհե-
 անի, 1832 2 50

Չաւարդաբանութիւն
 Բալլիթիւն, Թարգմանու-
 թիւն Ա. Խազեգեանցի.
 Պետերբուրգ, 1858 . . — 50

Լ. Է. Դ. Դաւթեան
 Կատմութիւններ Ա. Սա-
 փարեանց, Թիֆլիզ, 1882. . 1 —

Էֆէմերտի, որ է Երա-
 զահան. Ռոստով, 1885 . 1 —

Քիչիկայարան բարոյա-
 կան ուսմանց, ազգային
 դիտելեաց եւ զուարճալի
 պատմութեանց, աշխ. Ե.
 Տէր-Աբրահամեան. Ռոս-
 տով, 1880 1 —
 10 Հատ գնողին . — 90

20 ,, ,, . — 80
 50 ,, ,, . — 65
 100 ,, ,, . — 40

Ընդեր — Գրեթ (Գաւա-
 դիք) Եղովպոսի եւ Գոն-
 լովի Հանդերձ բարոյական
 խորհրդածութեամբ, 20
 վիմատիպ պատկերներով,
 աշխ. Ե. Տէր-Աբրահամ-
 եան. Ռոստով, 1880 . . — 60
 25 Հատ գնողին... — 40
 50 > > . . . — 30

Թ. Գ. Դ. Դաւթեան, Զրեայ,
 գործ Եւսեան Սիւ Ֆրանսի-
 ացու, աշխ. Միք. Նալբան-
 դեանց. Հատոր Ա. Մոսկ.,
 1858 կազմաւ 1 25

Ժ. Դ. Դաւթեան, Գրեթեան
 պեալ Ի Ս. Էջմիածին, Եւ-
 ֆն 1862, լաւ կազմով . 12 —
 Նոյն, տպեալ Ի Ս. Պո-
 լիս, գեղեցիկ կազմով . 20 —
 Ժ. Դ. Դաւթեան, Կատակերգու-
 թիւն 3 աղբրուածով, Ե.
 Տէր-Աբրահամեան, Երկրորդ
 տիպ, Ռոստով. — 50

Լևնի վերջ, ժամա-
նակակից վեպը եւ զանա-
զան բանաստեղծութիւնք
Ս. Շահազիզեանց. Մոսկ. . . 1 —

Խաչատուրի յիշատակը,
առաջին եւ երկրորդ մաս,
գործ Բաքի, Թիֆլիզ
1883 1 20

Խաչատուրի յիշատակը,
Երեւ (1600—1827) Նիւ-
թեր Հայոց Նոր պատմութեան
Համար, գործ Բաքի, Թիֆլիզ,
1882. 1 50

Խաչատուրի յիշատակը,
Երեւ, Բ. տիպ. Վ. Երեւանի,
լաւ կազմով. 5 —

Խաչատուրի Հայոց լեզուով
Հարադրուած առակներ, Գ.
Ա. Այվազեան. Ռուստով,
1875 — 25

Խաչատուրի յիշատակը,
Գրք զինուորական պար-
տաւորութեան, լարգմ.
Ի Գարբ. Վ. Այվազեան,
Թեոդոսիա. 1874 — 50

Կոնստանտին Բաքի,
Հատոր Ա, Թիֆլիզ, 1883 2 —

Կիրիլ Կոնստանտին,
մատենագրութիւն. Վ. Նո. 2 —

Կիրիլ վարդապետի,
Մաթիւ վերջանողի եւ Գա-
նիւ անյաղթ փիլիսոփայի
մատենագրութիւնք. Վ. Նո. 6 —

Կոնստանտին Կոնստանտին,
Թեան տղայոց, Ս. քահան.
Մանդինեանց. Տիֆլիս. . . — 40

Հոնդին Կոնստանտին,
Երեւ Ս. Նազարեանց, 2 Հա-
տոր. Մոսկուա. 4 —

Հոնդին Կոնստանտին,
Կոնստանտին Կոնստանտին,
Կոնստանտին Կոնստանտին.
Կոնստանտին Կոնստանտին. — 25

Հոնդին Կոնստանտին,
Կոնստանտին Կոնստանտին,
Կոնստանտին Կոնստանտին. — 10

50 Հատ գնողին . . . — 5
100 > > . . . — 3

Հին Կոնստանտին Երե-
ւան Կոնստանտին Կոնստանտին.
Կոնստանտին Կոնստանտին. 1 25

Հնախոսութիւն Հայաս-
տանից ցեղան Ղուկա-
սու Ինճիճեան, Երեք մեծ
գեղակազմ հատոր, Վե-
նետիկ, 1835. 18 —

Հռիփ-ի կամ փրկու-
թիւն Հայաստանի, Գ.
Ծեր. Պատկ. Ռոստով. . . 1 —

Հրահանգ քննութեան,
ստուգելոյ զվաւերականութե-
թիւն պատկազ և ծննդոց
եւ զանազանութեանց եւ
անկանոն գրուածոց յար-
ձանագրական մասնանս.
Թարգ. Սարգիս քհն. Մաք-
սիմաճեան. Ռոստով 1886 — 50

Ղ — զ — ր Փարսից-
ի — զ — ր Միք. Նալբանդ-
եանց, հանգերձ կենսագրու-
թեամբ Թարգմանչիւն, Պե-
տերբուրգ. — 75

Ղարաբաղի արդարեւ,
անգրկովկասեան պատմա-
կան վեպ, Թարգմանու-
թիւն Իսփիի, Թիֆլիզ,
1882 1 50

Ղ — ր Յովհաննու Աւ-
դալեանց, Վենետիկ, 1858 — 60

* Ճարտասանութիւն Մի-
քայէլ վարդ. Սալլանթեան.
Մոսկուա, 1836. 3 —

Ճէմարան Գրիգորի, Գը-
րեալ Ի Հ. Միսաս Վ.
Բժշկեան. Վնտ, 1818. . . 3 —

Մասեաց Աշահի, ամ-
սագիր, կազմեալ, 1857
տարւոյ. Փարիզ. 10 —

Միլիտան Իսրայէլ Գրիգ-
որի, Թարգմ. Հ. Արսենի
Բագրատունւոյ, պատկե-
րազարդ, փառաւոր տպա-
գրութիւն. Վենետիկ. . . 3 —

Միջնակարգ Հայոց ազգի
պատմութեանց. Ո. Պ.
Բուրգ, 1863 1 —

Միլիտան Իսրայէլ Գրիգ-
որի պատմութիւն Աղուա-
նից աշխարհի. Մոսկուա. . . 2 —

* Աստուծոյ զօրութեամբ Ին-

* Դոպուստ Արարիւն,
Մոսկուա. 3 -

Մահանդէ Երանի, Գ.
Ծեր. Պատկանեան. Ռոս-
տով, 1875. — 50

Յայտնապարտւած ճառք
արքայ Հորն մերոյ Գրիգորի
Լուսաւորչին. Վնտ., 1838 2 —

Յայտնաւթիւն Աճիւն-
իւն, Հ. Մ. Բժշկեան.
Վնեստիկ, Բ տիպ, 1836. 2 —

Յայտնաւթիւն, որ պա-
րունակէ յինքեան զճառս
վարուց արքայ և զնահատա-
կութիւնս երանելի մար-
տիրոսացն եւ վկայից Քրիս-
տոսի Աստուծոյ մերոյ. Կ.
Պօլիս ի Թուին Հայոց
ՌՃՀԹ=1731. 50 —

Յաւելիւն ի պատմու-
թիւն վերադարձի երկից
վարդապետաց. Փարիզ,
1858. — 50

Յաւելիւն Ուլիսէսի
Երեմի Ս. Լուսաւորչին,
Հանդերձ լատին Թարգմա-
նութեամբ. Վնտ., 1878. 1 50

Յաւելիւն Բեռնի, Թատր-
երգութիւն 3 արարուա-
ծով. Վնեստիկ. — 60

Յաւելիւն Գ. Երկայնաբա-
զուկ-Արղութեանց. կենսա-
գրութիւն Հանդերձ վիմա-
տիպ պատկերան. Ռոս-
տով, 1881. — 25

Յարիւն, տպեալի Վնես-
տիկ, Լաւ կազմով. 2 50

Յարիւն տպեալի Փարիզ,
փառակազմ, պատկերա-
զարդ եւ ոսկեզօծ. 3 —

Յարիւն ճարտիւն լուսնի.
Վնեստիկ, երրորդ տիպ. . 5 —

Յարիւն ճարտ. ճանո-
թաբանութեամբ Հ. Գաբ-
րիելի Աւետիքեան. Վնտ., 4 —

Յարիւն ճարտ. ճարտ.
Բեռնի. Վնեստիկ. 5 —

Ներքին Ե, կենսագրութիւն հանդերձ վիճադիպատկերաւն. Բ. տիպ, Ռոստով — 25

Նոյն, Աղեք. Երեցեանց. Թիֆլիզ, 1878. — 25

Ներքին Լաֆրանայայ մատենագրութիւնը. Վ. Նոյ. 3 —

Ներքին Ընդհանուր փառքերականը, Վ. Ենեւտիկ. . 2 —

Ներքին Ընդհանուր նամականի. Վ. Ենեւտիկ. . . 1 50

Նոր Դարի Եւ մառադրական անունդ տղայոց. Պօլիս. — 50

Նոստրոֆ Զ. Ղևոնդիայ Ալիւանեան, Հինգ գիրք, երկու հատորի մէջ ամփոփեալ. Վ. Ենեւտիկ. 5 —

Նոր պէտքերի երգերան, խմբագրութիւն Պ. Թ. Հալլաճեան. Ռոստով, 1878 — 25

Նոր Դարագրութիւնի պէտք ազգային վարժարանաց. Վ. Ենեւտիկ. . . . 1 —

Շարական աշխատանք, մեծատառ և կաշեկազմ. Պօլիս. 4 50

Շարական պիտանի Գրքեր, տպեալ ի Ջափուշիա, 1842, տարեկան կազմեալ. 2 —

Ուղեցոյց քրիստոնէական ուղղափառ վարդապետութեան, գրեալ ի Մատթէոս կաթողիկոսէ. Մոսկուա, 1861. 1 50

Պարտի և իրաւունք Սարգիս վ. Թեոփորեան. Փարիզ, 1858 1 —

Պատմութիւն, քրիստոնէական գործողութիւնով. Ռոստ. 1 —

Պատմութիւն Արժեքների թուական Վ. Արժեքների. Պօլիս. 2 —

Պատմութիւն իրականացնող շարք յաղիւսակ համար տալ ի Միք. արքեպիսկոպոստեան. Մոսկուա. 1 —

Պարսն-իւն եկեղեցւոյ
Եւսերիոսի կեանարցւոյ .
Վենետիկ 6 —

Պարսն-իւն եկեղեցւոյ
Հ. Իգնատիոսի Փափազեանց.
Վենետիկ 5 —

Պարսն-իւն Խրիստ-
Յ. Տէր-Աբրահամեան, Թէ-
ոդոսիա, 1865, պատկե-
րազարդ (սակաւագիրտ) . 3 —

Պարսն-իւն դարսն-իւն
Հայոց . Ա հատոր, հին
մատենագրութիւն, Վենետ. 3 —

— Բ հատոր, նոր մա-
տենագրութիւն, Վենետ. 3 —

Պարսն-իւն Հայոց Յ.
Տէր-Աբրահամեան. դասա-
գիրք. Ռոստով. երրորդ
տիպ, 24 ազգային գե-
ղաբանդակ զիմագրական
պատկերներով 1 —

25 հաս. գնդին . — 90

50 „ „ . — 75

100 „ „ . — 60

Պարսն-իւն Կոնստն-
տնուսի Ստ. Ե. պատկեր-
եաց. Մոսկուա 3 —

Պարսն-իւն Կեդիւր-
իւն մեծին Վարդանայ
բարձրբերդցւոյ. Մոսկուա . 2 —

Պարսն-իւն Սեբեոսի
Եպիսկոպոսի Ի Հերակլէ եւ
սիլիւքէ նարեկի պարսն-
իւն Միխայիլայ Անեցւոյ,
Ի լոյս ընծայեալ Ի Բ.
Պատկ. Ս. Պ. Բուրգ . . 3 —

Պարսն-իւն Կեդիւր-
իւն Ժողովոյ եկեղեցւոյ, որք
յարեւելս գումարեցան, Հ.
Պոլ. Յովնանեանց. Վնն. 6 —

Պարսն, հեղինակութիւն
Սմայլի, տեսար առաջին.
Թարգմանութիւն Նիկո-
ղայոս քահ. Բոսնակեան.
Ռոստով, 1886 — 35

Պատմ. և Վերդիւն,
գործ Բերնարդէն զը Սան-
Պիեռ ֆրանսիացու, Թարգ.
Ստ. Նազարեանց, պատ-
կերազարդ տիպ. Մոս-
կուա, 1858 2 —

Ուլիսէի հնախոսութիւն,
վեց ընդարձակ հատոր.
Վենետիկ, փառակազմ, ոս-
կեզօծ եւ պատկերազարդ. 40 —

Ուլիսէի պոքոմութիւն հաւել-
մութիւն, վեց ընդարձակ հա-
տոր. Վենետիկ, փառա-
կազմ, ոսկեզօծ եւ պատ-
կերազարդ. 50 —

Սերգէ և Սահակ Բարի
հօր կրթական դասեր,
Խրիմեան Հայրիկի. Կ. Պո-
լիս, 1878 1 25

Սանդուխտ, դուստր
Սանատրկոյ արքային Հա-
յոց, Գ. Եր. Պատկան-
եան. Ռոստով — 50

Սանդուխտ, ողբերգու-
թիւն 5 արարուածով. Վե-
նետիկ, երկրորդ տիպ . . . — 60

Սերգէի վարժ. Պատ-
կանեան երգ. ք. Մոսկուա. — 50

Սինի-Սահմարդի Լիւսի
կամ Սինի-Սահմարդի
իւրեղ, գեղեցիկ եւ արա-
շարժ վեպ. Պոլիս . . . — 60

Սեր Հայրենեայ, Թատր-
երգութիւն 2 արարուած-
ով. Ռոստով — 50

Սլէքսիւն ընկերայնութիւն
դաղղիարէն եւ հայերէն,
բառական մեկնութեամբ.
Վենետիկ. 1 —

Սլէքսիւն պոքոմութիւն
հին ողբայ. Վենետիկ . . . 1 —

Ստեփան Հայրենեայ, 22
հատոր, Հ. Ղ. Աւիշան-
եան. Վենետիկ 12 —

Ստեփան-Սինի հին հո-
յոսութեայ, Տն. Ղազկ.
Խնձրճեան. Վենետիկ . . . 7 —

Սրբաւան պոքոմութիւն
հին և նոր կտակարանի,
մեր Եկեղեցական պատ-
մութեան յաւելուածով,
Յովհ. Տէր-Աբր. Գեորգ
Դ, Վեհ. Վաթողիկոսին
հրամանաւր տպուած. Ռոս-
տով, 1883 — 50

50 հատ դնողին. . . — 40

100 > > . . . — 80

Վարդան պարսիկ, հան-
դերձ կարեւոր ծանօթա-
բանութեամբ. Վենետիկ . 2 25

Տէւթազ վիպասանու-
թիւն ֆենըլնի արքե"պոն
դաղղիացւոյ. թարգ. Ամբ.
Վ. Գալֆայեան. փառակազմ,
պատկերազարդ տիպ. Փա-
րիզ, 1860 6 —

— Նոյն, տպեալի Նոր
Նախըջեան, յամին 1793 . 5 —

Ցեղաբոսութիւն Հայոց
Դերոյ, Հ. Ներսիսի Սար-
գսեան (տառնամեայ աշ-
խատութիւն) Վենետիկ . 5 —

* Ցեղութիւն պարսե-
թիւն, Ասորոսեղանի Ս.
Գրոյ, Ստ. Վ. Ազմոյ.
Վենետիկ 3 —

Տէրգեթիւն պարսեթիւն.
2 ընդարձակ հատոր.
Վենետ. 13 —

Տրոլաբ, ողբերգու-
թիւն եւրոպական խաղե-
րով. Ս. Պ. Բուրգ. . . 1 —

Տօբարտիքութիւն, Խ.
Սուրմէլեանի. Վենետիկ,
1818 2 —

Փանջիմարալի Բանի
ազգային մատենագրաց,
խմբագրութիւն Սարգիս
քահանայի Մաքսումա-
ճեան. Ռուստով, 1886 . — 50

Քանաւն իրմութիւն-
թիւն Տ. Սահակայ քահայի
Սարգսեան. Վ. Պօլիա 1874 3 —

Քրիստոսութիւն Կարթու-
թիւն. Վենետիկ, 1836 . . 1 —

Քրիստոսութիւն Կաղ-
ղերի լիդուի, Հ. Ղե-
ւոնդի Յովնանեան, Գտիպ.
Վիեննա, 1875 . . . 4 —

Քրիստոսութիւն Մ. Վ.
Սալլանթեան. Մոսկուա. 2 —

Քրիստոսութիւն պարս.
կերէն եւ հայերէն, Պօլիա 1 —

ՁԱՆԱԶԱՆ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ.

Վարդան Մագիստրոսի գի-
նություն հաղուստով. 1 —

Կենդանաբան Յովսէփ Գ
կաթողիկոսի Արդուածանց,
Ռուստով. — 25

Կենդանաբան Գաբրիէլ
Արքեպիսկոպոսի Այվազ-
եան, Ռուստով. — 25

ՅԱՐԵԼՈՒԱԾ.

Исторія Монголовъ
по армянскимъ источни-
камъ, К. П. Патканова.
Спб. 1873, выпускъ 1-й. 1 —

выпускъ 2-й. 1 —

Матеріалы для изу-
ченія армянскихъ нарѣ-
чій, изданіе К. П. Пат-
канова, Спб. 1875, вы-
пускъ I, говоръ Нахи-
чеванскій. 1 30
— выпускъ II, мушскій
діалектъ. 1 —

Дневникъ осады Ис-
паганаи Афганами веден-
ный Петросомъ ди-Сар-
гисъ Гиланецъ, въ 1722
и 1723 г.—перев. и объ-
ясненія К. П. Патканова.
Спб. 1870. 1 75

Исторія Монголовъ
инокъ Магакія XIII вѣка,
перев. и объясн. К. П.
Патканова. Спб. 1871. 1 —

Армянская географія
VII вѣка по Р. Х. (при-
писывавшаяся Моисею
Херенскому), текстъ и
перев. съ присовокупле-
ніемъ картъ и объясни-
тельныхъ примѣч. изд. К.
П. Патканова. Спб. 1877 1 80

Драгоценные камни,
ихъ названія и свойства
по понятіямъ Армянъ въ
XVII вѣкѣ, К. П. Пат-
канова. Спб. 1878 . . . 2 —

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆ.

Անբախտաբար զկառուորակէա Ազգիս օգտակար լինելու եւ նորա մատենադիւններուն ծառայելու նպատակաւ բացուելով՝ հարկաւոր կ'ճանաչեմք ծանուցանել որ ամենայն տեսակ դրուածք սիրով կընդունեմք ի տպագրութիւն. իսկ եթէ պատկերազարդ է՝ եւ ի վիճագրութիւն :

Պայմաններու համար թղթակցող Պարոններէն կըխդրենք հետագայ հիշ գլխաւոր գիտելիքները հաղորդել մեզ:

Ա. Թէ քանի՞ թերթի կամ քառորդի վերայ գրուած է տպուելի մատենին ձեռագիրը.

Բ. Թէ քանի՞ հատ պիտի տպուի ամբողջ շարադրութենէն.

Գ. — որպիսի՞ թղթի վերայ պիտի լինի տպագրութիւնը.

Դ. — որպիսի՞ կողքով, այսինքն կազմած (переплетанный) թէ թղթակազմ (брошюрованный) եւ.

Ե. Սրբագրութիւնը մեզի՞ կը յանձնէ՝ թէ կուզենայ որ ձեռագիրին պէս տպուի:

Պատասխանի համար երեք փոշթայի (7 կոպէկնոց) մարքաներ պէտք է դրկել:

Տէր տղաւանի և վճարատու 60 ԱՃ. Ց. ԱՌԻ.

ԿԱՐԵՒՈՐ ԳԻՏԵԼԻՔ

Քաղաքներէ գիրք
ապսպրողները՝ պէտք է վճարելիք
փողը կանխիկ յուղարկեն,
վասն զի ապառիկ գիրք
ուզողին նամակը անպատաս-
խան կը մնայ :

Ո՛ր եւ իցէ քաղաք յու-
ղարկելու գրոց ճանապարհի
ծախքը զրոտուեն կը վճարէ,
երբ պահանջած գրոց փողին
գումարը աւելի լինի ՏԱՍՆ
բուք. իսկ եթէ պակաս լինի,
ամենայն ծրարի (посылка)
համար 75 կոպ. կհանուի յու-
ղարկուած գումարէն՝ իբրեւ
ծախք ճանապարհի :

Յ. Տ.-ԱՐՐ.

Մէր հոգեւ.

Ивану Абрамовичу
Теръ-Абрамянъ,
въ Ростовъ на-Дону.

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՏԵՍՉՍԻԹԻԻՆ

ԱԶԳԻՍ ՀԱՅՈՑ.

1) Ի ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ,

Ի Ս. ԷԶՄԻԱԾԻՆ

Կաթողիկոս ամենայն Հա-
յոց, Մայրաքոյն պատրիարք
Կաթողիկէ Ս. Էջմիածնի և
Ատենապետ Սինողի վեհա-
փառ Տէր ՄԱԿԱՐ:

Ան դա մք Սինոգի. —
Մկրտիչ Արքեպիսկ., Մես-
րոպ, Յովակիմ, Երեմիա, Ներ-
սէս և Մամբրէ եպիսկոպո-
սունք:

Աստիճանաւորք Սի-
նոգի. — Պրօկուրօր, Կօլլէժ.
Սովէտնիկ Նիկողայոս Տէր-
Յովսեփեան, Ատենապետի
Կօլլէժ. Աստեօր Ստեփանոս
Մուշեղեան, Համարակալ՝ Տի-

տուլեարնի Սովետ. Յարու-
թիւն Տէր-Եսայեան, Աստի-
ճանաւոր առանձին յանձնա-
րարութեան՝ Կօլ. Ասսեսոր
Ռուբէն Մելիք-Աղամեան:

Լուսարարապետ Մայր Տա-
ճարի՝ Երեմիա եպիսկոպոս.
Գանձապետ՝ Ներսէս եպիս-
կոպոս Ժամօրհնող՝ Բառնա-
բաս վարդապետ:

Վանական Կառավա-
րութիւն. — Նախանգամ
Սարգիս եպիսկ. Տէր-Գա-
պարեան. Անդամք Գրիգորիս
վարդ. Տէր-Յակովբեան և Ան-
տօն վարդ. Վարդաղարեան:

Կոնդակագիր և գաւաղա-
նակիր վեհ. Կաթողիկոսի Սա-
հակ վ. Բաղդասարեան:

Տպարանակա՛ն Ժո-
ղով. — Նախանգամ՝ Արիս-
տակէս եպիսկ. Դաւթեան:
Անդամք՝ Սահակ վարդ. Գէոր-
գեան և Եփրեմ սարկաւազ

Սուքիասեան: Քարտուղար
Սարգիս Գնունի:

Հիւրընկալ. — Ղևոնդ վ.
Յովսէփեան. Խմբագիր
Արարատայ, — Յուսիկ վ.
Մովսիսեան. Շտեմարա-
նապետ. — Սարգիս եպիսկ.
Տէր-Գասպարեան. Մանա-
նապետ. — Մարտիրոս սար-
կաւազ. Տեսուչ ագա-
րակի. — Յովհաննէս վարդ.
Դպիր - Վարդանեան. Տըն-
տես և Մթերապահ. —
Դաւիթ սարկաւազ:

Ճեմարան. — Տեսուչ՝
Մաղաքիա եպիսկ. Օրմանեան:

Ի ՎԻՃԱԿԻՆ ԵՐԵՒԱՆԻ.

Փոխանորդ Թեմակալի և
Ատենապետ Կոնսիստորիայի
Սուքիաս եպիսկ. Պարզեան:

Անդամք Կոնսիստո-
րիայի. — Գէորգ քահ. Թա-

ղիանոսեան. Ստեփանոս քհն.՝
Տէր-Գրիգորեան և Պօղոս քհն.՝
Այվազեանց:

Ատենադպիր՝ Կօլ. Աստեսօր
Զաքարիա Տէր Զաքարեանց:

Յաջորդութիւնն Աւեք-
սանդրապօլոս — Նա-
խանդամ Հոգ. Կառավարու-
թեան Յովսէփ աւագ քահ.՝
Կոստանեան, Անդամք Մար-
տիրոս քհն. Տէր-Պօղոսեան և
Վրթանէս քահ. Տէր-Գէոր-
գեան. Քարտուղար՝ Գուր. Ս.
Կարապետ Զանիրէզեան:

Յաջորդութիւնն Հին-
Նախիջևանի. — Փոխա-
նորդ վիճակին և Նախագահ
Հոգ. Կառավարութեան Դա-
րեգին վ. Սաթունեան. Ան-
դամք՝ Մկրտիչ Աւագ քահ.
Տէր-Իսահակեան և Մկրտիչ
քհն. Տէր-Սարգսեանց, Քար-
տուղար Գուր. Սեկր. Յարու-
թիւն Տէր-Գարրիէլեանց:

Յաջորդութիւնն Սիւ-
նաց (Տաթևոս). — Փոխա-
նորդ վիճակին և Նախագահ
Հոգ. Կառավարութեան Թա-
դէոս եպիսկ. Տէր-Դանիէ-
լեան. Անդամք՝ Եսայի քհն.
Սիմէոն-Արիւեանց և Սարգիս
քահ. Մանուկեանց, պաշտ.
քարտուղարի Պետրոս Տէր-
Յարութիւնեան:

Ի ՎԻՃԱԿԻՆ ՎՐԱՍՏԱՆԻ ԵՒ
ԻՄԵՐԵՅԻ.

Առաջնորդ թեմին և Ատե-
նապետ վիճակային Կոնստա-
նտրիայի Արիստակէս եպիս-
կոպոս Սեդրակեան:

Անդամք վիճակային Կոն-
ստանտրիայի. Յովհաննէս վ.
Շիրակունի, Յարութիւն ա-
ւագ քհն. Սուզանաճեանց, Կա-
րապետ քհն. Տէր-Սարգսեանց
և Թադէոս քհն. Խօջաէնիա-
թեանց: Գանձապետ Գէորդ

քահ. Գալստեանց. Ատենա-
ղպիր Տիտ. Սով. Գրիգոր Նի-
կողայոսեան Բեկթանեանց.
Էկզեկուտոր և Արխիվարիուս
Կօլ. Սեկ. Կարապետ Մատի-
նեանց:

Յ ա ջ ո Ր Դ ո լ Թ ի ւ ն Ա ի ա լ-
յ ւ ի ո յ. — Փոխանորդ վիճա-
կին և Նախագահ Հոգևոր Կա-
ռավարութեան՝ (պարապ).
Անդամք՝ Եղիա աւագ քահ.
Համբարձումեանց և Աբրա-
համ քհ. Ղազարեանց. Քար-
տուղար (պարապ):

Յ ա ջ ո Ր Դ ո լ Թ ի ւ ն Գ ա ն-
ձ ա կ ա յ. — Փոխանորդ վիճա-
կին և Նախագահ Հոգ. Կա-
ռավարութեան՝ Գրիգորիս վ.
Տէր-Յակոբեան. Անդամք Գրի-
գոր քհ. Թումանեանց և Գրի-
գոր քհ. Բաբաքեկսեանց. Քար-
տուղար Կօլ. Սեկ. Իսրայէլ
Մամիկոնեանց.

Յ ա ջ ո Ր Դ ո լ Թ ի ւ ն Գ օ Ր-

ւ ո յ. — Փոխանորդ վիճա-
կին և Նախագահ Հոգ. Կառ.
Գէորգ վ. Մարտիրոսեանց.
Անդամք՝ Գրիգոր աւագ քհ.
Փանեանց և Յակովբ քահ.
Գուլեանց: Պաշտօնակատար
քարտուղարի՝ Մովսէս քհ.
Մեծուղեանց:

Ի ՎԻՃԱԿԻՆ ՂԱՐԱԲԱՆՈՒ.

Կառավարիչ Թեմին և Ատե-
նապետ վիճակային Կոնստի-
տորիայի՝ Կարապետ եպիս-
կոպոս Այվազեան.

Ա ն դ ա մ ք Կ ո ն ս ի ս ա ո-
ր ի ա յ ի. — Կարապետ աւագ
քահ. Հախիեանց, Սիմէոն
աւագ քհ. Տէր-Իսրայէլեանց,
Համազասպ քհ. Տէր-Աւետի-
քեանց, Ատենաղպիր Տիտ.
Սով. Իսահակ Լազարեանց.
Էկզեկուտոր Գուբ. Սեկ. Յա-
կովբ Տէր Ստեփանեանց. Տե-

սուչ Սիմրնարիայի՝ Մովսէս
Սամուէլեանց:

Հ ո գ ե ո Ր Կ ա ռ . Հ ա յ ո Յ
Ն ու խւ ո յ . — Յաջորդ և Նա-
խագահ վահան վ. Տէր-Գրի-
գորեան. Անդամք՝ Սիմէոն քհ.
Տէր-Պողոսեանց և Կարապետ
քհ. Բարտողար Կօլ. Բեգ.
Կարապետ Փիրզատեանց.

Վանահայր Ս. Յովհաննու
Մկրտչի վանուց Գանձասա-
րու — Ստեփանոս վ. Շիրա-
կունի: Սրբոյն Յակովբայ
Մծբնայ Հայրապետի — Ներ-
սէս վ: Սուլէյմանեան. Սրբոյն
Գրիգորիսի Ամարասու — Յա-
կովբ վ. Նորտունիեան:

Ի ՎԻՃԱԿԻՆ ՇԱՄԱԽԻՈՅ.

Կառավարիչ Թեմի՛ն և Ատե-
նապետ Կոնսիստորիայի Թա-
ղէոս արքեպիսկ. Չիւնական.

Անդամք Կոնսիստորիայի
Համազասպ վ. Համազաս-

պեան, Սարգիս աւագ քահ.
Փիրվերդեան, Գրիգոր քահ.
Յովսէփեանց, Ատենադպիր
Տիտ. Սով. Աբրահամ Շահ-
վերդեանց: Կարգապահ՝ Գաբ-
րիէլ-Բէկ Թումանեանց:

Ի ՎԻՃԱԿԻՆ ՆՈՐ-ՆԱԽԻՋԵՒԱՆԻ
ԵՒ ԲԵՍՍԱՐԱՐՈՅ.

Թեմ. առաջնորդ Գրիգոր
արքեպիսկոպոս Սագինեան.
Անդամք Կոնսիստորիայի Հա-
մազասպ վարդ. Սարգսեան.
Բարսեղ աւագ քահ. Խա-
ղանճեանց, Սարգիս քահ.
Թաթսիղեանց. Պաշտօնակա-
տար Ատենադպրի՝ Ստեփա-
նոս Բարխուդարեանց.

Հ ո գ ե ո Ր Կ ա ռ ա վ ա-
ր ու թ իւ ն Ն ո Ր Ն ա խ ի-
ջ ե ա ն ի . Նախանդամ՝ Գա-
րեգին վ. Սաթունեան. Ան-
դամք՝ Խաչատուր Ա. Բ. Զա-
րիֆեանց. Նիկողայոս Ս

Սաղիմեանց, Մարտիրոս քհ. Գանձապետեանց, Քարտուղար՝ Գէորգ քհ. Մուշեղեանց:

Հոգևոր կառ. Ս. Պետերրոսըրգի. — Անդամք. Յովնանէս աւագ քհ. Պօղոսեանց, Գէորգ քհ. Խանթարձեանց: Քարտուղար Աղեքսանդր Սահառունի:

Հոգևոր կառ. Մոսկուսյի. — Անդամք՝ Յարութիւն աւագ քհ. Տէր-Ղուկասեանց, Յարութիւն քահ. Պօպովեանց:

Հոգևոր կառ. Գրիգորոսյ. — Անդամք՝ Դաւիթ Ա. Ք. Շահինեանց: Վահանայր Ս. Խաչ վահից Նոր-Նախիջևանի՝ Ադամ վարդապետ:

Ի ՎԻՃԱԿԻՆ ԱՍՏՐԱՆԱՆԻ.

Կառավարիչ թեմին և Ատենապետ Կոնստանտնուպոլիսի

Գէորգ եպիսկ. Սուրէնեան.

Անդամք Կոնստանտնուպոլիսի — Յովսէփ աւագ քհ. Բունիաթեանց. Դաւիթ քհ. Դադաշեանց, նոյն և գանձապահ. Մելքիսեղեկ աւագ քհ. Քալանթարեանց: Ատենադպիր՝ Գուր. Սեկ. Գէորգ Խալաֆեանց: Վարձուոր թարգման՝ Նազմ. Սով. Խաչատուր Դադաշեանց: Բարեկարգիչ եկեղեցեաց — Աբրահամ քհ. Պօպովեանց:

Հոգևոր կառ. Ղզլարոս. — Նախագահ Հոգևոր կառավարութեան՝ Գրիգոր վ. Գառնակերեան: Անդամք՝ Իսահակ քահ. Պօպովեանց. Խորէն քհ. Ղորղանեանց: Բարեկարգիչ եկեղեցեաց՝ Իսահակ քհ. Պօպովեանց:

Ի Ղզլար բարեկարգիչ եկեղեցեաց Գաբրիէլ քահ. Տուրպայեանց:

Ի ՎԻՃ. ԿԱՐՈՒՅ ԵՒ ԲԱԹՈՒՄԻ

Կառավարիչ թեմին Գրիգորիս Եպիսկոպոս Աղուանեան:
 Բարտեղար՝ Խաչատուր
 Դարբինեան.

Վանահայրք. Անույ Ս. Կա-
 թողիկէի՝ Ներսէս վ. Տեղ-
 րանեան, Խժկոնից (Բէշքի-
 լիսա) Ս. Սարգսի՝ Յարու-
 թիւն վ. Մանուկեան, Հոռո-
 մոսի Ս. Յովնանու՝ Բաղդա-
 սար վ. Բայդախտարեան:

2) Ի ՏԱՃԿԱՍՏԱՆ.

Ի Կ. ՊՕԼԻՍ.

Ամենապատիւ Տէր-Յարու-
 թիւն Սրբազան Արքեպիսկո-
 պոս Վեհապետեան, Պատ-
 րիարք Կ. Պօլսոյ.

Փոխանորդ Ս. Պատրիարքի
 Գեորգ Ծ. Վ. Բուսճուքեան.
 Ամենապատիւ Տէր Մկրտիչ

Արքեպիսկ. Խրիմեան, Ատե-
 նապետ Կրօնական Ժողովոյն
 Կ. Պօլսոյ.

Գերապատիւ Տ. Խորէն Արք-
 եպիսկոպոս Նարպէյ, քարո-
 ղիչ Պէշխըթաչի.

Ի ՎԱՆ.

Փոխ. առաջնորդի Յովն.
 վ. Մաժակունի:

ՅԵՐԶԱԿԱՅ.

Առաջնորդական տեղա-
 պահ Վահան վ. Յակոբեան.

Ի ՄՈՒՇ.

Վանահայր Ս. Յովնանու
 Վանուց Փիլիպպոս եպիսկո-
 պոս Նաճառեան.

Ի ՏՐԱՊԻԶՈՆ.

Գարեգին Եպիսկոպոս
 Ճոնեանց

Ի ԶՄԻՌՆԻՄ.

ՄԵԼԵՔԻՍԵՂԵԿ ԱՂԲԵԱՎԻՍԿՈՎՈՍ:

3) Ի ՊԱՐՍՎԱՍՏԱՆ ԵՒ Ի
ՀՆԴՎԱՍՏԱՆ.

Ի ՆՈՐ ԶՈՒՂԱՅ.

Առաջնորդ և վանահայր
Ս. Ամենափրկչի վանույց Նոր
Զուղայի Գերապատիւ Տէր
Գրիգորիս Արքեպիսկոպոս.

ՍԱՏՐՊԱՏԱԿԱՆ ԵՒ Ի ԴԱՐԵԺ.
Կառավարիչ Թեմին Ստեփա-
նոս Եպիսկ. Մխիթարեան.

Дозволено Цензурою.
С.-Петербургъ, 25 сентября 1887 г.

Печатано
въ Типографіи И. А. Теръ-Абрамянъ,
въ Ростовѣ на-Дону.

ВЫШЕЛЪ ИЗЪ ПЕЧАТИ

и продается

Донско - Азовскій Русско - Армянскій

КАЛЕНДАРЬ

на 1888 годъ

(годъ XIV),

въ которомъ, кромѣ общекалендар-
ныхъ многочисленныхъ свѣдѣній, по-
мѣщены также: Присоединеніе Та-
ганрогскаго градоначальства и Ростов-
скаго уѣзда (Екатеринославской губ.)
къ области войска Донскаго; объяс-
неніе общепотребительныхъ ино-
странныхъ словъ, встрѣчающихся въ
нашихъ книгахъ и газетахъ;—адресъ-
календарь городовъ: Ростова, Нахи-
чевана, Азова, Новочеркасса, Таган-
рога и др.; разныя объявленія.

Цѣна 50 коп., съ пересылкою 75 в.

И. А. Теръ-Абрамянъ.

ԱՄԵՆԱՅԷ ՏԵՂ

15

ԿՈՂԷԿ ԱՐԾԱԹ

2(059)

0-83

5017

2013

2002

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0032937

